

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA FILOZOFICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Jan Vítek

2020

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA FILOZOFICKÁ

Bc. Jan Vitek

Misie u Svědků Jehovových

Diplomová práce

2020

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Jan Vítek**
Osobní číslo: **H18432**
Studijní program: **N6101 Filozofie**
Studijní obor: **Religionistika**
Téma práce: **Misie u Svědků Jehovových**
Zadávací katedra: **Katedra religionistiky**

Zásady pro vypracování

Předpokladem práce bude znalost studenta literatury týkající se hnutí Svědků Jehovových a to, vzhledem k povaze tématu, především v českém jazyce. Hlavní otázkou pro práci bude, jakým způsobem probíhají misijní snahy hnutí Svědků Jehovových z hlediska náboženského i sociologického. Zaměří se především na prostředí České republiky, potažmo Československé republiky. Představí samotnou historii hnutí Svědků Jehovových v zahraničí i u nás – zde se zaměří rovněž na klíčové postavy hnutí. Součástí práce bude praktická část, kde student, na základě dotazníků, bude moci shrnout své bádání a porovnat jej s odbornou literaturou.

Rozsah pracovní zprávy:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

ADAMY, Herbert. Byl jsem manažerem ilegální továrny. Praha. Ostrov 1999. ISBN 8086289036
Blažek, Petr. A nepozdvihne meč Odpírání vojenské služby v Československu. 1948 – 1989 Praha. Academia. 2007. ISBN 978802001558
DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra. Spojené státy americké: společnost a politika. Praha: Libri,2002, ISBN 8072771418
ENGELHART, Vojtěch. Kdo jsou Svědci Jehovovi. 1992.
MARTINEK, Branislav. Náboženská společnost a stát. Historie svědků Jehovových v Československu. Dingír, 2000.
REMEŠ, Prokop. Svědkové Jehovovi: historický přehled. 1995.
Svědkové Jehovovi: Hlasatelé božího království. New York: b. n., 1993.
VÁCLAVÍK, David. Proměny americké religiozity. Brno: Masarykova univerzita, 2013, ISBN 9788021065963
VOJTÍŠEK Z. Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-798-1.

Vedoucí diplomové práce: **ThDr. Jan Rokyta, Ph.D.**
Katedra religionistiky

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2019**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2020**

L.S.

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.
děkan

Mgr. Štěpán Lisý, M.A. Th.D.
pověřený vedením katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2019

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 29. června 2020

.....

Bc. Jan Vítek

Na tomto místě bych rád poděkoval panu ThDr. Janu Rokytovi, Ph.D. za jeho vedení a především trpělivost při zpracování této práce.

Souhrn

Tato práce se věnuje společenství Svědků Jehovových. Z nemalé části její historii ve světě, především tedy ve Spojených státech amerických, a historii na našem území. Jelikož tato organizace vznikla ve Spojených státech, považuji za přínosné popsat tehdejší politické a náboženské prostředí. Pochopení historie na našem území dopomáhá k dalšímu tématu, tedy fenoménu misí u Svědků Jehovových. Tento fenomén je natolik typický pro organizaci, že jsem považoval za přínosné sepsat tuto práci a zakotvit tak misii v historických souvislostech z hlediska tohoto společenství. Pro doplnění práce jsem se odhodlal k realizaci terénního výzkumu v prostředí Svědků Jehovových za účelem nahlédnout do této problematiky a pokusit se nastínit podíl získaných členů na základě misijních snah.

Klíčová slova

Svědkové Jehovovi, Jehova, teokracie, Strážná věž, historie, společenství, organizace, náboženství, misie, Spojené státy americké, Česká republika, nacismus, komunismus, ilegalita, politika, dotazník

Summary

This thesis is devoted to a community of Jehovah's Witnesses. Considerable part is about history in the world, primarily in the United States of America, and a history in our country. Because the organization originated in the United states I believe that description of the political and religious atmosphere of that time is helpful. Understanding of history in our country is helping the next part of thesis, namely to the phenomenon of missions of Jehovah's Witnesses. This phenomenon is very typical for the organization, so I decided to write this thesis and embody the mission in historical connection from the organization's point of view. For the thesis completion I implement a field research in the community of Jehovah's Witnesses in order to take a look in this issue and try to describe a quantity of members that join the community based on the missionary efforts.

Key words

Jehovah's Witnesses, Jehovah, theocracy, The Watchtower, history, community, organization, religion, mission, United States of America, Czech Republic, Nazism, communism, illegality, politics, questionnaire

Obsah

Úvod	9
1. Světová historie Svědků Jehovových	11
1.1 Kulturně-politické pozadí	11
1.2 Znaký americké religiozity	15
1.3 Historie Svědků Jehovových.....	18
1.3.1 Historie	18
1.3.2 Významné postavy	22
1.3.3 Často diskutované otázky	24
2. Svědkové Jehovovi u nás.....	27
2.1 Počátky činnosti	27
2.1.1 Příchod do Čech a první republika.....	27
2.1.2 Druhá světová válka.....	29
2.2 Svědkové Jehovovi za dob socialismu	30
2.2.1 Poválečné uspořádání.....	30
2.2.2 Ilegalita.....	31
2.2.3 Odmítání vojenské služby	33
2.3 Svědkové Jehovovi po sametové revoluci	36
3. Misie u Svědků Jehovových	38
3.1 Proces konverze.....	41
3.2 Základní pojmy	44
3.3 Praktická část	45
3.3.1 Úvod.....	46
3.3.2 Vzorek a údaje	46
3.3.3 Vyhodnocení.....	47
3.3.4 Shrnutí výsledků	48
Závěr	51
Seznam použité literatury.....	56
Přílohy	61

Úvod

Jak již název mé práce napovídá, budu se zabývat typickým fenoménem pro náboženské hnutí Svědků Jehovových, totiž jejich misíemi. Kvůli nastínění samotného fenoménu je nutné přiblížit historický vývoj tohoto hnutí, zmínit hlavní postavy a jejich důležitost pro samotné hnutí v globálním měřítku. Významnější část historické sondy bude tvořit především pohled na příchod hnutí do Československa ve 20. století a náhled na následné peripetie až do dnešní doby. Stejně jako ostatní náboženská uskupení, měnil se i přístup Svědků Jehovových k otázkám jejich vlastní činnosti, zejména k misím. Budu se snažit přiblížit používané praktiky při získávání nových členů, a přiblížit náhled na tento proces, s ním spojený následný vývoj, tedy proces samotné konverze nového člena.

Co se formální úpravy názvu hnutí týče, rozhodl jsem se pro často užívaný tvar s velkým počátečním písmenem. Oficiálním názvem hnutí je *Náboženská společnost Svědkové Jehovovi*, ale v mnohé literatuře vidíme i tvar s malým počátečním písmenem, tedy „svědci Jehovovi.“ Nutno zdůraznit, že lidové označení „jehovisté“ berou samotní členové spíše jako nedůstojné (a proto jej nehodlám užívat), avšak jsou si vědomi, že tento termín se ustálil v povědomí veřejnosti.

Jelikož práci tvoří i můj terénní výzkum v prostředí Svědků Jehovových, hovoříme tedy o kontextuálním přístupu, neboť náplní mé práce není pouze deskriptivní činnost, ale i činnost praktická. Zde nastíním, jakou úlohu hraje misie v životech řadových členů hnutí, ale i v životech vedoucích sboru. Poskytnu tedy náhled v kontextu misijní činnosti hnutí.

Jako výzkumnou skupinu jsem si díky mnohaletým vztahům vybral pardubický sbor Svědků Jehovových, který ochotně spolupracoval na mé práci a pomáhal mi nahlédnout pod slupku fenoménu, se kterým se jistě setkala drtivá většina běžných lidí. Jako nástroje pro terénní práci jsem zvolil osobní pozorování v terénu a dotazník na dobrovolné bázi.

Proces samotné konverze bude tvořit spíše dílčí kapitulu, není to primární funkcí této práce, ale jistě je namístě popsat tento následující krok po „úspěšné misii.“ Představím soubor pravidel a dogmat, která musí nově přichodzí člen dodržovat a nadále je rozvíjet. Spíše jako zajímavost porovnáám některá teologická dogmata s vybranými

tradičními směry křesťanství a ukáží věroučné spory, které se dostaly do povědomí i širší veřejnosti.

Co se literatury týče, rozlišuji zde dvě roviny, se kterými jsem pracoval. První, sekundární, je odborná literatura našich předních odborníků, kteří mají nová náboženská hnutí jako jeden z hlavních směrů svých zájmů, historická literatura a druhou, primární, rovinu tvoří knihy týkající se samotného a vnitřní literatura Svědků Jehovových, kterou jsem buď obdržel na vyžádání od samotného hnutí nebo ji vyhledal v jejich online knihovně.

Jsem si vědom, že moje práce nemůže obsáhnout fenomén misie na globální úrovni, ale mou snahou bude přiblížit fenomén misie v českém prostředí v současné i předchozí době. Myslím si, že přidanou hodnotou této práce bude tvořit můj terénní výzkum, který může poskytnout čtenáři pohled na misie z praktického hlediska.

1. Světová historie Svědků Jehovových

Tato kapitola je věnována historii Svědků Jehovových od jejich počátku až do dnešní doby. Můj pohled bude ve světovém měřítku, což znamená, že i přes fakt, že některé typy religiozity jsou variabilní a aplikovatelné mezikulturně i geograficky, tak si ponechávají svá určitá specifika. Z toho důvodu ponechám v první kapitole stranou dění na našem území a budu se věnovat pouze zahraničí.

Pro pochopení vzniku tohoto náboženského hnutí je důležité si uvědomit několik základních historických i kulturních souvislostí, jelikož evropský náboženský vývoj je zcela jiný než ten, který se formoval ve Spojených státech amerických, odkud Svědkové Jehovovi pocházejí. Bude zde tedy nastíněno kulturní a politické pozadí americké religiozity se svými typickými fenomény a rovněž i znaky charakteristické dodnes pro americké formy vnímání a praktikování náboženství.

Následovat bude již samotná historie náboženského hnutí Svědků Jehovových, kde nebudou chybět významné milníky, klíčové postavy celého hnutí, formování teologie a další fenomény typické pro toto uskupení.

1.1 Kulturně-politické pozadí

Pro nastínění kulturně-politického pozadí prostředí, ze kterého vzešli Svědkové Jehovovi je důležité popsat jistý fenomén americké historie, tedy náboženská probuzení.

Náboženská probuzení jsou velkým fenoménem americké společnosti v souvislosti s náboženstvím. V některých zdrojích je můžeme najít pod názvem „revival.“ Pohybujeme se v období poloviny 18. století až do poloviny 19. století. Podle mnohých autorů bylo náboženských probuzení několik, ale většina zmiňuje pouze dvě důležitá – Velké probuzení (Great Awakening) a Druhé velké probuzení (Second Great Awakening).

Začneme Prvním probuzením. Důvody ke změnám, tedy k probuzením, byly nejen náboženské, ale rovněž i morální. Morální důvody manifestovala uvolněná morálka

ve velkých městech, pohanské zvyklosti na venkově. S uvolněnou morálkou pochopitelně souvisí snaha puritánů o návrat k tradičnímu pojetí náboženství.¹

Uvedu dvě významné postavy tohoto období. První je kazatel Jonathan Edwards (1703 – 1758). Ten je známý především svými masovými kázáními, kde varoval před zkázou světa v důsledku právě uvolněné morálky, rovněž velmi kritizoval arminiánství.² Byl velkým zastáncem tradičních hodnot a hlásal návrat k časem prověřeným hodnotám puritánství. Jeho stěžejní kázání nese název *Hříšníci v ruce rozhněvaného Boha* (1741), které se stalo vzorem pro ostatní kazatele.³ Tento kazatel je rovněž znám jako spousta jiných tehdejších intelektuálů pro své nacionalistické názory, jelikož věřil, že Bůh skrze vyvolené národy prosazuje Svou vůli.⁴

Druhou postavou je příslušník metodistické větve anglikánské církve, George Whitefield (1714 – 1790). Tento kazatel se soustředil na otázku individuálního spasení, byl velice oblíbeným kazatelem, kterému rovněž naslouchaly desetitisíce kolonistů a celkově slavil velký úspěch.⁵ Co se počtu účastníků jeho masových kázání týče, tak Benjamin Franklin odhadoval, že jeho pronikavému hlasu mohlo naslouchat až 30 tisíc lidí. Podle legendy stačilo tomuto kazateli vyslovit jen jedno slovo (je uváděna „Mezopotámie“) a to stačilo k vyvolání pláče dospělých žen.⁶

Co se důsledků Prvního probuzení pro stát týče, můžeme si říct, že znamenalo to, že člověk si může zvolit vlastní církev i životní cestu, díky kterýmž může dojít spasení bez většího ohledu na náboženské autority. Přineslo i více tolerance mezi zastánci tradičního proudu a těmito příslušníky nového směru. Někteří badatelé dokonce považují První probuzení za předzvěst emancipace Spojených států vůči Velké Británii.⁷

¹ V. Dvořáková: *Spojené státy americké – Společnost a politika*, s. 248 – 249.

² Pozn.: D. Václavík: *Proměny americké religiozity*, s. 63: „Nauka vycházející z díla holandského protestantského teologa Jakoba Arminia (1560–1609), který byl přesvědčen, že ortodoxní kalvinistická nauka o dvojí predestinaci upírá mnohým lidem naději na jejich spásu a jiným dává naopak falešnou jistotu vyvolení. Podle Arminia Ježíš jako prostředník Boha zemřel za všechny lidi, ale Bůh předem věděl, že vyvolení uvěří a vytrvají do konce, zatímco zavržení se nebudou kát a neuvěří. Arminiánství se dostalo do střetu s kalvínskou ortodoxií a jeho následovníci uveřejnili v roce 1610 tzv. Remonstranci (odtud také označení remonstranti). Dordrechtská synoda (1618–1619) arminiánství odsoudila.“

³ D. Václavík: *Proměny americké religiozity*, s. 63.

⁴ J. Micklethwait a A. Wooldridge: *Bůh se vrací*, s. 86.

⁵ V. Dvořáková: *Spojené státy americké – Společnost a politika*, s. 249.

⁶ J. Micklethwait a A. Wooldridge: *Bůh se vrací*, s. 70.

⁷ Tamtéž, s. 250.

Z hlediska náboženství jsou pro toto období typické dva fenomény – metodismus a evangelikalismus.⁸

Druhé probuzení. Díky boji za nezávislost a vytváření nového státu se stalo velmi silným fenoménem cosi, co dnes nazýváme občanské náboženství – v té době pravděpodobně sloužilo jako opora při vymezení národní a kulturní identity nově vznikajícího státu. Církev byla na základě 1. dodatku⁹ zrovnoprávněna a musela tak hledat finanční zdroje u svých věřících. Díky industrializaci společnosti začala také narůstat touha po církvi, jelikož tradiční způsob života byl narušen. Do tohoto dění se začaly již zapojovat různé charity a stále sílily misijní tendence, nově i od žen. Masová kázání zůstala zachována, jelikož davový pocit umocňoval náboženské prožití a vzájemnou sounáležitost věřících. Jednou z klíčových postav je například kazatel Charles G. Finney, který přinesl do kazatelské činnosti několik nových prvků – především snahu zaujmout pozornost, vyvolat emotivní reakci a dokázal velmi dobře pracovat s davovou psychologií. Posílení svých pozic dosáhli zejména baptisté a metodisté. Vzniká zde rovněž církev, která existuje dodnes a je badateli velmi oblíbená – Církev Ježíše Krista svatých poslední dnů – mormoni.¹⁰

Joseph Smith (1805 – 1844), zakladatel této církve, byl velmi ovlivněn Druhým probuzením, a tudíž se i on pokoušel najít vlastní cestu k Bohu. Podle jeho výpovědi se mu zjevil Bůh coby fyzická postava a představil mu Svého Syna, byly mu odpuštěny všechny jeho hříchy a řečeno, že žádné z existujících náboženství není pravé. Poté proběhla další setkání a o několik let později dokončil Smith překlad zlatých desek, které mu předával anděl Moroni, a tak vznikla Kniha Mormon, která je považována za zachycené Boží slovo a Smith je brán jako nový prorok. Během prvních let církve byl Smith nucen odejít se svými přívrženci z míst, kde vešli v nelibost, zaváděl kontroverzní praktiky jako například křest mrtvých nebo mnohoženství. Smithova politická snaha a snaha celého hnutí skončila v roce 1844, kdy byl Smith zatčen a zavražděn davem. Pod novým vedením Birghama Younga odcházejí mormoni pryč a zakládají město Salt Lake City, které je dodnes centrem církve. Snaha o založení vlastního státu ztroskotala a po

⁸ D. Václavík: *Proměny americké religiozity*, s. 65.

⁹ Pozn.: M. Čejka: *Po stopách americké tolerance a nenávisti (I.) [online]*: 1. dodatek: „Kongres nesmí vydávat zákony zavádějící nějaké náboženství nebo zákony, které by zakazovaly svobodné vyznávání nějakého náboženství; právě tak nesmí vydávat zákony omezující svobodu slova nebo tisku, právo lidu pokojně se shromažďovat a právo podávat státním orgánům žádosti o nápravu křivd.“

¹⁰ V. Dvořáková: *Spojené státy americké – Společnost a politika*, s. 250 – 252.

zřeknutí se mnohoženství byl stát Utah společně se Salt Lake City včleněn do Spojených států. Teologické spory mezi mormony a křesťany existují dodnes (především díky mormonskému pojetí fyzického Boha nebo Trojice).¹¹

Čtenáři pravděpodobně přijde zařazení tohoto stručného výkladu mormonské historie jako odklonění od hlavní myšlenky, avšak mým záměrem tohoto exkurzu je ukázat paralelu, jak na mě osobně působí okolnosti vzniku mnou popisovaného náboženského fenoménu, tedy Svědků Jehovových.

Zakladatel Svědků Jehovových, Charles Taze Russell (1852 – 1916) žil v již ve zmíněných dobách „náboženského uvolnění“ ve Spojených státech a mohl sledovat vznik a rozmach různých náboženských hnutí. Ač byl Russell vychován v rodině skotsko-irských presbyteriánů, tak později vstoupil do kongregacionalistické církve.¹² Zde však nebyl zcela spokojený, ale na základě kázání o druhém příchodu Ježíše Krista zůstal věřícím i nadále, avšak přijímá myšlenky adventismu.¹³ Zde, dle mého názoru, nastává moment, kdy Russell začíná vidět svět apokalyptickými očima, jelikož již za svého života podává děsivá proroctví o konci světa i úsměvné teorie (například o papeži jako Antikristu na základě počtů amerických válečných lodí¹⁴). Vzhledem ke společenským změnám v americké společnosti se pouze můžeme domnívat, zda vytvoření tzv. teokracie¹⁵ ve struktuře Svědků Jehovových byla jen odpověď na demokracii kolem nich.

Podle mého názoru byla tehdejší religiozita skutečně umocněna probíhajícími probouzeními.¹⁶ Pokud „odkouzlíme“ verzi Josepha Smitha a jeho mormonské církve a postavíme jej vedle Charlese Russella, uvidíme naprosto stejné postavy. Oba byli evidentně nespokojeni se svou vlastní religiozitou, pochybovali o svém přesvědčení, a nakonec byli schopni formulovat zcela nové věrouky, které s menšími obměnami fungují dodnes. Smithovi bylo řečeno, že všechna náboženství jsou nesprávná, Russell došel myšlením k tomu, že pokud je Bůh milující, tak proč by měl vytvářet místo, kde budou

¹¹ D. Václavík: *Proměny americké religiozity*, s. 73 – 76.

¹² Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 42 – 43.

¹³ Ch. Partidge: *Encyklopedie nových náboženství*, s. 40.

¹⁴ V. Engelhart: *Kdo jsou Svědci Jehovovi?*, s. 11.

¹⁵ Pozn.: Termín „teokracie“ má pro Svědky Jehovovi určitý význam. Celkově se tomuto fenoménu budu věnovat v dalších částech práce.

¹⁶ Pozn.: Sám Russell nepopírá, že vliv na jeho myšlení neměl nikdo jiný – on dokonce i zmiňuje ty, kteří jej ovlivnili. Konkrétně zmiňuje adventistu Jonase Wendella nebo adventistu George W. Stetsona. (Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 45.)

lidé mučení (peklo), když je natolik miluje ¹⁷ – vidíme zde jasnou nespokojenost s teologickými dogmaty a formulování nových.

1.2 Znamky americké religiozity

Před uvedením fenoménů typických pro americkou religiozitu je třeba nastínit si některá fakta formující americký náhled a vnímání náboženství z pozice širší společnosti. Zaprvé, Amerika jako taková nevznikla jako náboženský stát – před revolucí (2. polovina 18. století) nepřesáhly počty církevních sborů v Nové Anglii třetinu dospělé populace, na jihu dokonce ani 17%. Z tohoto můžeme říct, že Amerika se nezrodila jako náboženská, ale náboženskou se postupným vývojem stala. Zadruhé, náboženské spory a války, mocenské boje mezi církvemi, tedy fenomén natolik typický pro Evropu, se v Americe nikdy neobjevil. Koexistence náboženských společností v Americe vytvářela náboženský pluralismus, kdy vedle sebe církve běžně existovaly a neusilovaly o vyšší postavení ve společnosti. Dokonce nadneseně toto můžeme chápat jako „sourozenecký vztah“ mezi církvemi. Nakonec zatřetí, sociolog Alexis de Tocqueville popsal jako klíč k americkému pojetí náboženství rozdrobení náboženství do velkého množství sekt. ¹⁸

V předcházejícím textu jsme si, mimo jiné, pověděli o 1. dodatku. Ač byl i přesně ocitován, rád bych se k němu vrátil a ukázal další jeho důsledky. Možná to z daného textu vyplývá, ale pro jistotu bych rád zdůraznil, že na základě onoho dodatku vzniká soutěž. Soutěž mezi církvemi, kdy církve musely do svých svatostánků přilákat lidi na základě jejich náboženské svobody a osobní vůle a následovně si je udržet. Důvodem pro přijetí tohoto doplnění Ústavy Spojených států je překvapivě prostá rezistence proti Velké Británii. Tehdejší Otcové zakladatelé si nepřáli náboženský život po vzoru Evropy, hlavně Velké Británie, a proto americké náboženství klade důraz především na svobodu svědomí jedince, nikoli náboženství jako manifestace státní moci. ¹⁹

Ač jsme si nastínili, že americká religiozita má určité rysy vzešlé z náboženských probuzení, tak zde existuje i tabulka rysů typických pro americkou religiozitu, kterou

¹⁷ Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 43.

¹⁸ J. Micklethwait a A. Wooldridge: *Bůh se vrací*, s. 66.

¹⁹ Tamtéž, s. 74.

vytvořil sociolog a religionista Clarke Wade Roof (1939). Tuto studii popsal již několikrát zmíněný David Václavík.

Podle Roofa existuje celkem 8 prvků americké religiozity – svoboda (od náboženství, oddělení státu a náboženství, voluntarismus, kongregacionalismus, populismus, aktivismus, pragmatismus a organizační inovativnost.²⁰

Kromě odporu americké společnosti vůči jakýmkoli možným pokusům státu o vytvoření státní církve, mají obyvatelé na základě svého svobodného svědomí, které lidem dává svobodu volby víry, ale i svobodu nebýt součástí žádné instituce. Dá se říct, že toto je interpretace 1. dodatku ústavy Spojených států. S odporem ke státní církvi souvisí i druhý prvek americké religiozity. Vychází z dob, kdy byli lidé pro své náboženské vyznání pronásledováni – nemusí jít pouze o nová náboženská hnutí jako například mormony, ale i o zkušenosti prvních osadníků.²¹

Dalším prvkem je voluntarismus. Jak již název napovídá, jde nejen o dobrovolnost jedince pomáhat své náboženské skupině, ale i o svobodu se k takové skupině vůbec přidat. Podle mého názoru je tento fenomén vzešlý rovněž z 1. dodatku, jelikož financování církví již není v rukou státu, ale v rukách lidí, kteří dobrovolně poskytují své finance náboženskému uskupení bez nároku na odměnu.²² Mohu-li uvést na příkladu – svou dobrovolnickou činnost bez nároku na odměnu provádějí misionáři – například Svědkové Jehovovi. Nejde tedy pouze o jakousi vnitřní službu církvi spojenou s naplněním náboženského poslání, ale i o službu vnější (získávání nových členů).

Kongregacionalismus, tedy lokálnost. Označuje typický americký fenomén – nejen náboženský, ale i politický. Všechna důležitá rozhodnutí se rozhodují na lokální úrovni a zodpovědnost za tato rozhodnutí nesou pouze členové oné komunity, která rozhodnutí schválí. Už při čtení těchto řádků napadne čtenáře, že je to naprostý protiklad například k římskokatolické církvi centrálně řízené z Vatikánu. Obecně americká společnost nemá příliš blízko k tradičnímu hierarchicky uspořádanému systému – v důsledku toho se vzbudila určitá nedůvěra v tehdejšího prezidenta Kennedyho, jelikož byl římskokatolického vyznání.²³

²⁰ D. Václavík: *Proměny americké religiozity*, s. 33.

²¹ Tamtéž, s. 34.

²² Tamtéž, s. 34 – 39.

²³ Tamtéž, s. 40 – 41.

Dalším prvkem je populismus. Ač z našich končin má toto slovo mnoho podob, v souvislosti s americkou religiozitou jsem již tento fenomén nastínil, a to například v částech o probouzeních. V tomto kontextu znamená populismus jakousi pružnost. Pružnost reagovat na potřeby členů církví, která úzce souvisí s již zmíněnými monstrózními kázáními a tzv. teleevangelismem, kdy populismus v použitých mediálních prostředcích znamenal udávání aktuálního směru. Typickým opakem tohoto fenoménu jsou tradiční církve mimo Spojené státy, kde by takovéto projevy v širším rozsahu pravděpodobně možné nebyly. S tímto prvkem úzce souvisí i následující fenomén, tedy aktivismus. Toto je oblast, kde dochází k propojení náboženského a veřejného života. Jde o stav, kdy náboženští aktivisté chtějí participovat na společenském dění, popřípadě navrhnout řešení určitých problémů ze svých náboženských pozic.²⁴ Zde se tedy religiozita ve Spojených státech jeví vždy jako částečně deprivatizovaná.

Předposledním prvkem je pragmatismus. Je to opět fenomén, který úzce souvisí s předchozími. Je to jakási instrumentalizace náboženství, kdy náboženství samo sebe chápe jako nástroj užitečný k prosazování určitých zájmů nebo rovnou k vytyčování cílů. Ve spojení s populismem a aktivismem mohou vznikat kontroverzní témata jako například již zmíněný teleevangelismus jako důsledek používání masmédií ve snaze propagovat náboženské zájmy.²⁵

Posledním bodem je organizační inovativnost. Díky využití masmédií se náboženství může dostat do povědomí lidí, to je logická souvislost, které si jsou církve vědomé. Podle ekonomů platí v tomto případě, že nabídka stimuluje poptávku, což je zcela naopak proti našemu pojetí, kdy poptávka stimuluje nabídku. Zkrátka jde o to, že církve „inzerují“ produkt, který prezentuje jako naprostou nutnost pro každého člověka, bez které se neobejde. Jedná se o využití marketingu. Podle samotného Roofa tento ekonomický přístup k americké religiozitě dělá ze Spojených států „náboženské tržiště“, tedy pluralitu náboženství.²⁶

Podle mého názoru Roofova klasifikace americké religiozity poskytuje skvělý náhled na vývoj nového kontinentu. Roofovo dělení není náhodné a postavit jakýkoli jeho prvek na jiné pořadí, nebude to celé dávat smysl, jelikož všechny tyto prvky jsou navzájem provázané a skoro ve všech případech musí existovat vedle sebe, aby se

²⁴ D. Václavík: *Proměny americké religiozity*, s. 42 – 44.

²⁵ Tamtéž, s. 45 – 46.

²⁶ Tamtéž, s. 47 – 48.

navzájem držely při životě. Mnohdy je dokonce sporné, o jaký prvek se v konkrétním případě přesně jedná.

1.3 Historie Svědků Jehovových

1.3.1 Historie

Jak již bylo řečeno v předchozím textu, Spojené státy prožívaly v době 19. století velké náboženské změny a mnoho lidí hledalo novou duchovní cestu, tudíž vznikaly různé náboženské směry hlásající mnohdy extrémní myšlenky, většinou apokalyptické. Jedním z těchto směrů byl adventismus, který se postupně rozštěpil na pět různých proudů – tím nejvýznamnějším a dodnes známým jsou Adventisté sedmého dne. Méně významnou, avšak pro naše téma klíčovou skupinou bylo hnutí Půlnoční křik (The Midnight Cry). Tuto skupinu vedl kazatel Jonas Wendel, který ustanovil datum konce světa na rok 1874. S touto postavou se ve svých šestnácti letech roku 1868 setkal Charles Taze Russell.²⁷ Toto je zlomový okamžik pro celé dění, které následovalo pod taktovkou Russella.

V roce 1870, tedy ve svých osmnácti letech, zakládá Russell studijní spolek jménem Badatelé Bible. Zde oficiálně začíná historie organizace Svědků Jehovových, i když pod jiným názvem. Roku 1874 nenastal konec světa, ani se nekonal příchod Krista, tudíž Russell rozvinul myšlenku, že tímto rokem začíná neviditelná přítomnost Ježíše Krista na Zemi. Pro ilustraci – takovýto mechanismus fungoval i například u radikálních táboritů po roce 1420.²⁸ Jako hmatatelný a viditelný důkaz Russell uvádí, že právě toho léta docházelo k velkému technicky-kulturnímu rozvoji²⁹ lidstva.³⁰ S dalším výpočtem data přispěl i Nelson Barbour, který ustanovil rok 1878 jako příchod Krista,³¹ avšak po

²⁷ P. Remeš: *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, s. 4.

²⁸ P. Cermanová: *Čechy na konci věků*, s. 172.

²⁹ Pozn.: P. Remeš: *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, s. 5: Sám Rutherford později ve své knize dokládá několik příkladů: automobil, dalekomluh, dynamit, mrakodrapy, letadla, hliník, podzemní dráhy, psací stroje, umělé barvy, ... (J. F. Rutherford: *Stvoření*, s. 287)

³⁰ Tamtéž, s. 5.

³¹ Z. Vojtíšek: *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice*, s. 97.

jeho neuskutečnění začal sám Barbour prohlašovat, že to celé byl omyl, a dokonce začal pochybovat o Kristově zástupné oběti. Následujícího roku se od něj Russell oddělil a začal vydávat časopis *Siónská strážná věž a Hlasatel Kristovy přítomnosti*³² (*Zion's Watch Tower and Herald of Christ's Presens*).³³

Výpočty dat o zániku světa, tak jak ho známe, velmi ovlivňují dění prakticky po celou dobu existence této skupiny. Dodatečné vysvětlování, proč konec nenastal, se stalo prakticky tradicí. Se svým příspěvkem přichází i Vojtěch Engelhart, který popsal Russellův svérázný proces výpočtu konce světa. „V té době též „vypočítal“ číslo apokalyptické šelmy 666. Šelma je prý papež. K tomuto objevu došel tak, že vzal běžný letopočet, odpočítal rok narození papeže a připočítal počet amerických válečných lodí a tak dostal číslo 666, o němž píše sv. Jan...“³⁴ Nutno podotknout, že ač tento popis představuje pouze Vojtěch Engelhart ve své knize z roku 1974 a je vesměs ojedinělý, tak podobně absurdní příběh je popsán v Russellově Studiu Písem na příkladu Velké pyramidy. „Když změříme délku Vstupního průchodu...docházíme k délce 3416 palců symbolizujících 3416 let...“ – nicméně později Rutherford pyramidu poněkud „protáhl“ a již operoval s 3457 palci.³⁵ Je zajímavé, že výpočet z rozměrů Velké pyramidy používal již kazatel George Storrs.³⁶

Kolem Russellova časopisu vzniklo mnoho volných skupin, které studovaly Bibli, později jenom jeho spis Studia Písem, který Russell kladl na vyšší úroveň, než Bibli samotnou. Russell nechtěl zakládat novou církev, spíše chtěl dostat křesťanské myšlenky do povědomí lidí, ale nakonec církev založil, avšak dnešními Svědky Jehovovými je brán rok vzniku 1884, kdy došlo k první registraci společnosti.³⁷

V roce 1908 si Badatelé Bible uvědomili, že pro jejich cíle se stává sídlo v Allegheny příliš malé a přesunuli se do newyorského Brooklynu, kde zakoupili starší Plymouthský betel, který sloužil dříve jako misijní stavba plymouthské kongregacionalistické církve. O 4 roky později začali Badatelé Bible vzdělávat veřejnost pomocí „Fotodramatu stvoření“. Tento projekt ukazoval divákům události od stvoření až do konce tisíciletí. Použity k němu byly diapozitivy a gramofonové nahrávky s proslovy

³² Pozn.: Někdy překládáno jako „Siónská Strážná věž a zvěstovatel přítomnosti Kristovy.“

³³ P. Remeš: *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, s. 6.

³⁴ V. Engelhart: *Kdo jsou Svědci Jehovovi?*, s. 11.

³⁵ P. Remeš: *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, s. 9 – 10.

³⁶ Tamtéž, s. 1.

³⁷ P. Remeš: *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, s. 6.

a hudbou. Celé představení trvalo 8 hodin a během do roku 1914 jej zhlédlo více než devět milionů lidí.³⁸

Rok 1914 je velmi důležitý, neboť se jedná o takové první oficiální datum konce světa z pohledu Svědků Jehovových. Russell hlásal, že od října 1874 probíhá armagedonská bitva, která skončí v říjnu 1914 s výsledkem již viditelného, tedy fyzického, příchodu Ježíše Krista na Zemi, kde ustanoví své tisícileté království.³⁹ Místo tisíciletí míru však vypukla první světová válka a Russell prohlašoval, že Bůh odložil den zúčtování na trochu později.⁴⁰

O dva roky později Russell umírá a jako prezident je zvolen Joseph Franklin Rutherford. Rutherford změnil datum konce světa na rok 1925 s odvoláním na židovský kalendář. I když dlouho připravoval své učení o prohlašování tohoto data, tak později veřejně řekl, že toto datum nikdy neohlašoval. Toto neúspěšné proroctví vedlo k dalšímu poklesu členů.⁴¹

Zde se dostáváme do bodu, kdy je nutné zmínit termín natolik spojený se Svědky Jehovovými – teokracie. Podle Svědků Jehovových znamená tento pojem „bohovládu“. Jehovova organizace není demokratická, protože Jehova je nejvyšší, tudíž je jeho organizace teokratická – tedy Jehova je hlavní „vůdce“ náboženské skupiny.⁴² Toto je velká změna doktríny, jelikož Svědkové Jehovovi začali být téměř vojensky organizovaní a byla jim svěřena agitační činnost, za kterou byli zodpovědní. Jako zrada teokracie byla najednou považována účast na politickém životě, pozdrav vlajce nebo zpěv hymny. Rovněž zde nastává i jasné vymezení misijní činnosti, které se členové musí věnovat předepsaný počet hodin. Dokonce členové nosili s sebou gramofon, aby zájemcům mohli přehrát Rutherfordova kázání.⁴³

Dochází zde tedy k rozporu v americké společnosti v souvislosti s teokracií. Podobný proces popsal Mark Juergensmeyer jako „satanizaci.“ Označování odpůrců teokracie nebo společnosti mimo řady Svědků Jehovových jako úhlavní nepřátele je

³⁸ Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 55 – 60.

³⁹ P. Remeš: *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, s. 9.

⁴⁰ V. Engelhart: *Kdo jsou Svědci Jehovovi?*, s. 11.

⁴¹ P. Remeš: *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, s. 11 – 12.

⁴² Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 217 – 218.

⁴³ P. Remeš: *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, s. 13.

projevem právě teokracie. Označit všechny mimo společenství jako přívržence Satana nebo nepřátele, zkrátka zdiskreditovat, aby se podpořila moc ve vlastních řadách.⁴⁴

Rutherford rovněž změnil název společnosti na Svědkové Jehovovi. Nejen vnější rysy, ale rovněž i vnitřní byly změněny – všechny sbory na světě jsou podřízeny brooklynskému vedoucímu sboru. Pojem „věrný a rozvážný služebník“ byl nahrazen „otrokem“ a „dohližitelé“ na „dozorce.“ Rutherford zajistil v organizaci naprostou disciplínu a poslušnost a před svou smrtí v 1942 ji výslovně předal Nathanu Homeru Knorrovi.⁴⁵

Pod vedením tohoto autoritářského úředníka organizace velmi prosperovala. Knorr nechal vytvořit nový překlad Bible, který se však neukázal jako hodnotný. Nicméně za jeho působení byla vypracována školící struktura pro zvěstovatele, kteří diskutují se zájemci. Do té doby bylo totiž složité obstát na úrovni biblické znalosti díky absenci centrálního školícího systému. Délka kurzů se postupem času měnila – většinou kvůli tomu, že spousta lidí se nemohla uvolnit na delší dobu ze zaměstnání. Proto můžeme sledovat kurzy v délce 2 týdnů až 10 měsíců.⁴⁶

Během Knorrova působení byl ustanoven další prorocký rok – 1975. Tentokrát na základě toho, že v roce 1968 bylo prolašováno, že zbývá 90 měsíců do naplnění 6 tisíc let existence člověka na Zemi. Opět docházelo k rozprodávání nemovitostí, opět byl letopočet nenaplněn.⁴⁷

Po Knorrově smrti převzal vedení Frederick W. Franz. Během jeho působení došlo k velké krizi ve vedoucím sboru, o které se interní literatura Svědků Jehovových příliš nezmiňuje. Je však velmi známá každému, kdo se tomuto tématu věnuje. Řeč je samozřejmě o Raymondu Franzovi. Ve zkratce – brooklynský aktivista Edward Dunlop vyslovil několik nepohodlných tezí o věrouce Svědků Jehovových a tyto teze podpořil tehdejší člen vedoucího sboru Raymond Franz. Nejednalo se o veřejné vystupování, ale spíše o soukromé debaty. Nicméně R. Franz byl vyloučen z organizace. Nejprve tedy podmíněně (musel sám odejít z vedoucího sboru) a později vyloučen definitivně.⁴⁸

⁴⁴ M. Juergensmeyer: *Teror v mysli boží*, s. 232.

⁴⁵ Tamtéž, s. 13 – 14.

⁴⁶ Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 230 – 231.

⁴⁷ P. Remeš: *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, s. 15 – 16.

⁴⁸ Tamtéž, s. 17 – 18.

Když F. Franz zemřel v roce 1992, nastoupil na jeho místo Milton G. Henschel. Podle Remeše je důležité si uvědomit, že Henschel a jeho generace, která nezažila rok 1914, mohla nastolit dalekosáhlé změny organizace.⁴⁹ Henschel je popisován Svědky jako laskavý člověk a především jako velmi oddaný člen organizace, který procestoval skoro celý svět kvůli misijnímu poslání.⁵⁰ Zemřel v roce 2003 a na jeho místo nastoupil Don Alden Addams, jehož vystřídal v roce 2014 Robert Ciranko.

1.3.2 Významné postavy

Významných postav celého hnutí je skutečně mnoho, v následujících částech budou popsáni dva nejvýznamnější aktéři Svědků Jehovových, kteří ovlivnili vývoj hnutí na jeho cestě náboženským životem.

Prvním z nich je bezpochyby samotný zakladatel Charles Taze Russell (1852 – 1916), kterého jsem zmínil v předchozím textu. Klíčovým tématem u Russella zůstává, že víru v osobu Ježíše Krista našel až po kázání o Jeho druhém příchodu na Zemi, což dodalo Russellovi adventistický pohled na vnímání náboženství. Samotnou myšlenku adventismu o skutečně fyzickém příchodu Krista na Zemi však brzy opouští, jelikož tento příchod vidí spíše jako duchovní a neviditelný příchod, nikoli fyzický.⁵¹ Vliv adventismu Russell nijak nepopírá, ba naopak. I přes to, že Russell sám uvedl, že výklad Písma adventistů a jiných denominací je pro něj nepříliš jasný, tak uznává, že jim je zavázán. Jmenovitě například adventistickému kazateli Jonasi Wendellovi, pastoru adventní křesťanské církve Georgi W. Stetsonovi nebo vydavateli časopisu *Bible Examiner*, Georgi Storrovi.⁵² Tyto dvě postavy poskytly Russellovi myšlenku o návratu Židů do Palestiny jako rozhodující znamení o konci světa.⁵³

Shromáždil skupinu následovníků, se kterými studoval v kroužku Bibli v Pittsburghu. V roce 1879 zakládá Russell časopis *Siónská Strážná věž a zvěstovatel přítomnosti Kristovy*, což postupně podnítilo založení náboženských sborů po celé zemi. Jednou ze členů sborů byla i Russellova budoucí manželka Maria Frances Ackerlyová.

⁴⁹ P. Remeš: *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, s. 19.

⁵⁰ *Strážná věž*. Praha. 15.8. 2003, s. 31.

⁵¹ Ch. Partidge: *Encyklopedie nových náboženství*, s. 40.

⁵² Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 44 – 45.

⁵³ P. Remeš: *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, s. 5.

S tou byl Russell na její žádost roku 1913 rozveden údajně díky jeho nepřilíh dobrému chování vůči ní jako ženě.⁵⁴

O dva roky později, tedy roku 1881, zakládá a zároveň se stává ředitelem *Traktátní společnosti Siónská strážná věž*, ve které Russell začíná vydávat svoji sedmidílnou práci *Studia Písem (Studies in the Scriptures)*. Po několika předpovědích příchodu Krista Russell umírá, jeho hnutí se téměř rozpadlo a na scénu přichází Joseph Franklin Rutherford (1869 – 1942). Rutherford působil již dříve u Badatelů Bible jako právní úředník, ale pro jeho dřívější působení jako zastupující soudce si vysloužil svoji příznačnou přezdívku – Soudce. Jako nový prezident společnosti vydal mnoho novátorských nařízení. Asi nejdůležitějším krokem bylo, že Strážná věž musí být studována nejen ve sborech, ale i každým jednotlivcem. Pro udržení linie průběhu shromáždění také nechával vydávat otázky, které měly být probírány. Tato praktika se drží dodnes. Co se jaksi z jeho vnějších změn vrylo do povědomí lidí byla změna názvu celé skupiny v roce 1931 – *Svědkové Jehovovi*.⁵⁵ Rutherford zemřel v roce 1942 po marném boji s rakovinou tlustého střeva.⁵⁶

Nathan Homer Knorr (1905 – 1977), následovník Rutherforda, se proslavil především mocnou globální osvětou. Během jeho působení byla vydána spousta důležitých knih ve velkých nákladech a také snaha o překládání do jiných jazyků. I Knorr přispěl do portfolia dat o příchodu Krista – jeho rok byl 1975.⁵⁷ Po jeho smrti jej nahradil třiaosmdesátiletý Frederick William Franz (1893 – 1992), následovali Milton George Henschel (1920 – 2003),⁵⁸ Don Alden Adams (1925) a dnes je prezidentem Svědků Jehovových Robert Ciranko (1947).

Co se dalších vůdčích postav týče, žádná z nich výrazně nepřekonala v inovativnosti a reformách Charlese Russella a Josepha Rutherforda. Základní kostru celého věrouky tvoří právě poznatky těchto dvou osob. Dodnes jsou tito dva pánové významně zmiňováni při shromážděních Svědků Jehovových, přičemž ostatní představitelé jsou zmiňováni velmi sporadicky.

⁵⁴ Ch. Partidge: *Encyklopedie nových náboženství*, s. 40.

⁵⁵ Tamtéž, s. 41.

⁵⁶ Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 89.

⁵⁷ Ch. Partidge: *Encyklopedie nových náboženství*, s. 41.

⁵⁸ *Strážná věž*. Praha. 15. 3. 1993. s. 32.

1.3.3 Často diskutované otázky

Svědkové Jehovovi byli, jsou a budou často konfrontováni laickou i odbornou veřejností pro své mnohdy kontroverzní praktiky a názory, které otevřeně prezentují. Rád bych zde zmínil některé významné body sporů.

Mezi nejdiskutovanější je pochopitelně odmítání transfúze. Je známo mnoho případů, kdy člen Svědků Jehovových zemřel jen díky tomu, že bylo odmítnuto darování krve. Svědkové Jehovovi jsou za toto kritizováni mnoha církvemi – uvedu příklad katolického autora Vojtěcha Engelharta: *„Jak krutá dovede sekta být při prosazování tohoto svého svévolného výkladu Božího zákona, ukazuje celá řada případů, kdy její členové nechali raději zemřít své nemocné děti, než aby je dovolili zachránit transfuzí krve.“*⁵⁹

*„Přijímání krve do těla ústy nebo žilami je porušením Božího zákona. (1. Mojž. 9:3-6; Sk. 15:19, 20)“*⁶⁰ Svědkové Jehovovi často argumentují tzv. bezkrevní medicínou, která je, dle jejich názorů, daleko bezpečnější než klasické podávání transfúze. Během mých návštěv jsem měl dokonce možnost nahlédnout do kartičky o nepodávání transfúze, kterou u sebe nosí každý Svědek. Je nutné říct, že Svědkové Jehovovi rozlišují mezi vědomým a nevědomým podáním krve. V případě, že je například pacient po autonehodě v kómatu a je podána transfúze bez jeho vědomí, neučinil nic špatného. Podobné je to například s jídlem. Byla mi vyprávěna zkušenost jednoho ze starších, kdy po konzumaci jistého potravinářského výrobku zjistil podle etikety, že obsahoval krev. Nechci toto hodnotit z hlediska lékařského, neboť nejsem do tohoto oboru nikterak zasvěcen, ale z hlediska etického vidím nesrovnalost v tom, že lékař, který je vázán přísahou pomáhat lidem, může být donucen nekonat své povolání v případě, že si to dotyčný nepřeje.

Dalším bodem je jistě používání, respektive nepoužívání nejznámějšího křesťanského symbolu – kříže. Svědkové Jehovovi kříž neuznávají a vidí jej jako pohanský symbol písmene „T“ nebo jako výplod snu císaře Konstantina před bitvou u Milvíjského mostu.⁶¹ Argumentace většinou obsahuje spor o řecká slova „*stauros*“ (kůl) a jeho synonymum „*xylon*“ (dřevo, kůl, trám). Podle Svědků Jehovových a mnohých badatelů nelze hovořit v případě těchto dvou slov o konstrukci ze dvou kusů dřeva

⁵⁹ V. Engelhart: *Kdo jsou Svědci Jehovovi?*, s. 55.

⁶⁰ Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 145.

⁶¹ V. Engelhart: *Kdo jsou Svědci Jehovovi?*, s. 20.

přitlučených k sobě, nýbrž o mučednickém kůlu z jednoho kusu dřeva, na který byl Ježíš přibit.⁶² Podle slov Engelharta byl kříž používán již před Konstantinovým viděním kříže ve snu například jako symbol v katakombách. Co se sporu o slova týče, Engelhart ukazuje, že již nejstarší latinské překlady řecké Bible překládají slovo „*stauros*“ jako „*crux*“ (kříž). Rovněž konstatuje, že kříž byl obecně používán Římany pro popravu lidí, způsob poprav na kůlu nebyl pro region Ježíšovy smrti typický a na kůl se pouze přivazovalo, nikoli přibýjelo.⁶³

Svědkové Jehovovi neslaví Vánoce. Tento fenomén má poměrně hluboké kořeny v nauce Svědků Jehovových. Průkopníkem tohoto názoru byl jeden z ústředních pracovníků R. H. Barber, který zkoumal vánoční svátky a dospěl k názoru, že slavení Vánoc zneuctívá Boha, a proto se členové hnutí vzdali slavení těchto svátků. Zneuctívání Boha tkví, dle jejich názoru, v tom, že věřící vnímají jako zajímavější Ježíšovo narození, a ne jeho oběť. I v příbězích, které vyprávějí rodiče dětem o Ježíškovi, o třech králich coby astrolozích nebo o sv. Mikulášovi, jehož jméno je jen jiné jméno samotného Ďábla, apod.⁶⁴ Vojtěch Engelhart se překvapivě nebrání spojení křesťanství a pohanství, avšak pouze do té míry, že zavedení slavení Vánoc na prosinec papežem Liberiem byla pouze snaha potlačit starý pohanský kult křesťanským svátkem. V té době se totiž slavil svátek zimního slunovratu.⁶⁵

Je nutné říct, že absence oslav Vánoc není ojedinělá praktika tohoto rázu v nauce Svědků Jehovových. Prakticky ze stejných důvodů můžeme mluvit o veškerých svátcích, ať už křesťanských nebo těch čistě lidských. Kromě Velikonoc nebo Letnic, neuznávají Svědkové Jehovovi ani jmeniny, výročí svateb a samozřejmě narozeniny. Ač toto může vyznít jako poněkud chudý způsob života, tak opak je pro mnohé šokující pravdou. Tomuto tématu jsem se věnoval poměrně dlouho a běžnou praktikou, zejména pro děti, jsou tzv. „dárkové dny“, které Svědkové velmi striktně dodržují a, dle mého názoru, takto nahrazují absenci veškerých neslavených jubileí, které jsem uvedl. Tyto dny slaví několikrát do roka.

Jako zajímavost mohu představit svoji zkušenost. Svědkové Jehovovi odmítají alkohol (nelze však hovořit o abstinenci, je důležitá ona osobní míra – jinak řečeno –

⁶² Svědkové Jehovovi: *Zemřel Ježíš na kříži?* [online]

⁶³ V. Engelhart: *Kdo jsou Svědci Jehovovi?*, s. 20.

⁶⁴ Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 199.

⁶⁵ V. Engelhart: *Kdo jsou Svědci Jehovovi?*, s. 33 – 34.

člověk se může napít, ale nesmí se opít) a cigarety. Narazil jsem na staré fotky, kdy Svědkové Jehovovi běžně užívají tabák a popelník nechybí na žádném stole. Ve srovnání s dneškem je toto však nepřipustné. Po mých dotazech, proč tomu tak je, mi bylo řečeno, že na základě výzkumů 50. a 60. let o průkaznosti škodlivosti tabáku, se Svědkové Jehovovi zřekli i této praktiky.

Navenek konzervativně působící organizace prošla řadou změn během své, ve srovnání s tradičními církvemi, krátké existence. V jejich počátcích můžeme vídat běžně křesťanské symboly, ba i symboly egyptské. Podle mých poznatků z rozhovorů s představiteli Svědků Jehovových je toto skutečně pravda, avšak postupným studiem a odhalováním pravdy, byly tyto symboly odstraněny.

Pochopitelně sporných otázek v tématu Svědků Jehovových je celá řada. Můžeme mluvit například o neuznávání Trojice, institutu papeže, křtech, zpovědi a mnoha dalších tématech, avšak ta jsou spíše podružná pro nastínění obecných problémů. Vybral jsem především ty nejdiskutovanější otázky, na které jsem za dobu svého pozorování opakovaně narážel.

2. Svědkové Jehovovi u nás

V této kapitole představím čtenáři stručnou historii Svědků Jehovových na našem území. Jak již bylo řečeno, vznikla tato americká náboženská organizace ve druhé polovině 19. století, a tudíž nelze očekávat, že by se již od svého samého počátku dostaly její myšlenky přes oceán na naše území.

Ukáži tedy počátky dostávání se myšlenek Svědků Jehovových k nám, postupný vývoj organizace na našem území, dění během druhé světové války. Dále bych se rád věnoval otázce minulého režimu v kontextu Svědků Jehovových – zejména pak jejich undergroundové činnosti a, nebojím se říct, šikany ze strany socialistického zřízení. V krátké pasáži rovněž nabídnu často diskutovanou otázku vojenské služby. Samotný bod bude tvořit období po sametové revoluci do dnešních dnů.

2.1 Počátky činnosti

2.1.1 Příchod do Čech a první republika

Nepříliš velké stopy přítomnosti Svědků Jehovových najdeme již před vznikem první republiky, tedy v Rakousku-Uhersku.⁶⁶ Můžeme datovat rok 1907, kdy do Čech přišel Němec Erler,⁶⁷ který hlásal učení Charlese Russella, především očekávaný konec světa roku 1914. Do vzniku první republiky (1918) můžeme pozorovat kazatelskou činnost Josefa Kisse, který rozšiřoval učení Svědků Jehovových mezi maďarským obyvatelstvem na našem území nebo Maxe Freschela, jenž měl za úkol kázat mezi židovskými obyvateli tehdejší monarchie.⁶⁸

První, řekněme oficiální, sešlost datujeme do roku 1916 do města Most, kde se konala první pravidelná shromáždění Badatelů bible.⁶⁹ Po vzniku první republiky vyšla zpráva propagačního odboru ministerstva vnitra (1923), kterou objevil Branislav

⁶⁶ Z. Vojtíšek: *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice*, s. 98.

⁶⁷ Pozn.: Stanislav Hodouš ve své knize *Křížovatka náboženství, církvi a sekt na Holešovsku*, s. 64 uvádí, že Erler pocházel z Drážďan a Russellovo učení rozšiřoval především v Liberci.

⁶⁸ B. Martinek: *Náboženská společnost a stát*, s. 8.

⁶⁹ Z. Vojtíšek: *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice*, s. 98.

Martinek, ve které se píše: „*Její činnost je čistě náboženská, bez nejmenšího politického zabarvení, nanejvýš snad vyjímajíc tendence pacifistické a živení odporu ke službě ve zbrani. Její činnost mezi našimi Němci by měla být podporována. Protože společnost tato požívá za hranicemi značné vážnosti a její činnosti se brání jen ve státech vysloveně katolických, neměla by býti její činnost bržděna u nás, a neměly by naše úřady brániti přístupu řečníků na schůze a přednášky, i kdyby šlo o říšské hranice.*“⁷⁰ Můžeme se pouze domnívat, z jakého důvodu šlo tehdejšímu vedení státu o to, aby náboženská společnost neměla politické ambice. Pravděpodobně stát nechtěl, aby mohla vzniknout nábožensky orientovaná skupina s ambicí dostat se do politiky, kde by posílila svou pozici na vládní úrovni. Z této zprávy však vyplývá, že stát měl dobrý dojem z působení této organizace.

Město Most sehrálo velikou roli při budování základů pro to, co známe dnes. Již v roce 1923 zde bylo ustanoveno Mezinárodní sdružení vážných badatelů bible – Strážná věž biblická a traktátní společnost pod vedení Michala Salaty, který do roku 1922 působil v Brooklynu a byl jmenován samotným prezidentem Rutherfordem jako „plnomocník a reprezentant v zemi a pro zem Československo.“⁷¹

Díky právním sporům se státem⁷² se Michal Salata odstěhoval na Slovensko a již nevystupoval jako zástupce organizace a na jeho místo nastoupil Antonín Gleissner, který do té doby odpovídal za sklad literatury v Mostě. Antonín Gleissner se roku 1920 účastnil komunistického puče v Mostě a od té doby byla jeho činnost státem sledována.⁷³ Avšak tento muž rozšířil působení organizace z Mostu do Brna a následně i do Prahy.⁷⁴

V roce 1932 se konalo v pražském Varieté v Karlíně první mezinárodní hlavní shromáždění, na které dorazilo kolem 1500 osob. Téhož roku začal vycházet časopis Zlatý věk.⁷⁵

Ačkoli se zdá, že všechny tyto události musely postihnout velké množství lidí, musíme se podívat na počty členů té doby. Pokud se jedná o 20. léta minulého století, bavíme se o počtu Svědků Jehovových kolem 100 členů, z nichž valná většina byla

⁷⁰ Státní ústřední archiv Praha, f. 225, kart. 511, inv. č. 2.

⁷¹ B. Martinek: *Náboženská společnost a stát*, s. 9.

⁷² Pozn.: B. Martinek: *Náboženská společnost a stát*, s. 9: Ministerstvu vnitra v té době totiž Salata oznámil, že badatelé Bible jsou volnou organizací, což v té době činilo problém, jelikož podle zákona musely spolky či volná sdružení být uznány jako právnické osoby, ale volná organizace nikoli, tudíž stát k těmto subjektům přistupoval tím způsobem, že je trpěl v případě, že se neohrožovaly veřejný pořádek. Nicméně mohl je kdykoli zrušit.

⁷³ Státní ústřední archiv Praha, f. 225, kart. 998, inv. č. 4.

⁷⁴ B. Martinek: *Náboženská společnost a stát*, s. 9 – 10.

⁷⁵ Tamtéž, s. 16.

německy mluvící. Do 30. let však hnutí narostlo a hovoříme o kolem 700 členech. Konkrétní číslo máme z roku 1937, kdy byla uveřejněna zpráva o 1166 členech. Je velmi zajímavé, že po válce se počet příslušníků pohyboval kolem 1000 – 1500.⁷⁶

2.1.2 Druhá světová válka

Od srpna 1938 byla zakázána všechna veřejná shromáždění. Svědkové se tak museli scházet v ilegalitě po bytech – tento bod je příznačný pro vývoj shromáždění svědků na následujících mnoho dekád. Jelikož jsme v době Mnichovské dohody (září 1938), nastávají krušné časy nejen pro Svědky Jehovovi, ale i pro celou naši zemi. V pohraničí byly domy Svědků střeženy, mnozí z nich fyzicky napadáni a někteří deportováni do koncentračních táborů.⁷⁷

Roku 1939 provedly okupační orgány razii v pražské pobočce a zabavily majetek Svědků Jehovových.⁷⁸ Následný vývoj osudu organizace je poměrně představitelný, jelikož se neodchyluje od ostatních náboženských společností a církví. Mnoho Svědků Jehovových bylo zatčeno (Martinek dokonce uvádí polovinu počtu členů) a odvečeno do koncentračních táborů.

Zabavování majetku z roku 1939 byli přítomni jmenovitě Svědkové František Kapinus, Bohumil Müller a Vojtech Matejka. Před svým odchodem do ilegality uložili veškerou literaturu na bezpečnější místo. Tito pánové nejsou zmíněni jen náhodou – Kapinus i Müller byli zatčeni a posláni do koncentračních táborů⁷⁹ jako mnozí další. Avšak zde bych rád uvedl zajímavý bod. V knize *Veselte se národové* z roku 1946 byla otištěna výpověď neteře Charlese de Gaulla, Geneiève de Gaulle o jejich prožitcích v koncentračním táboře: „*Vážení pánové, jsem šťastna, že jsem poznala dobře obzvláště tři badatelky Bible české národnosti. ...Sama jsem byla vícekrát přítomna smutným výjevům, kde jsem viděla, jak byly tyto ženy bity a jak byly kousány psy. Avšak snášely to,*

⁷⁶ J. Stříbrný: *Růst, nebo krize?*, s. 92.

Pozn.: Tyto informace byly uveřejněny v interní publikaci Svědků Jehovových *Poslové živé naděje*, 1997, s. 7, 23, 35, 81, 152 a 237.

⁷⁷ B. Martinek: *Náboženská společnost a stát*, s. 19.

⁷⁸ Z. Vojtíšek: *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice*, s. 98.

⁷⁹ Ročenka Svědků Jehovových 2000, s. 164 – 165.

aniž se vzdaly své víry. Jsouce věrné své víře, zdráhaly se povětšina vykonávat jakoukoli práci pro válečný průmysl, což jim přivodilo bití a dokonce i smrt.“⁸⁰

Z této výpovědi je patrné, že Svědkové Jehovovi stáli pevně ve víře a odmítali napomáhat v čemkoli implikující válku. Toto činili na základě své víry. Martinek na základě vzpomínky jistého Otty Walowyho mluví i o náboženském fanatismu té doby. Uvádí jej na příkladu průkopníka Franze Lipiňského, který tehdy vyučoval na Těšínsku. Tento průkopník prohlašoval, že pro Svědka není přípustné vlastnit legitimaci s říšským orlem nebo to, že žena nemá sdílet lože se svým manželem. Tyto myšlenky si vzali za své někteří Svědci a nejednou se stalo, že manžel udal gestapu vlastní manželku. Nutno dodat, že Lipiňski se z koncentračního tábora již nevrátil.⁸¹

Z tohoto jednání můžeme vyvodit následující – náboženské hodnoty pro Svědky Jehovovi byly sdílené a tyto hodnoty organizace i samotní členové povýšili nad pravidla hry. Absence kompromisu mezi náboženskými dogmaty a společenským konsensem založená na doslovném chápání Písma způsobila chaos mezi členy organizace a restriktce ze strany tehdejších okupantů.

Znázornit toto můžeme na situaci v tehdejší Německu, kdy ještě v roce 1933, tedy v roce, kdy se Adolf Hitler stal kancléřem, mělo Německo 20 až 30 tisíc členů a sympatizantů Svědků Jehovových. Z tohoto počtu jich 10 tisíc skončilo v koncentračních táborech.⁸²

2.2 Svědkové Jehovovi za dob socialismu

2.2.1 Poválečné uspořádání

Během období zmatků po druhé světové válce, kdy mnoho Svědků zemřelo, čelila organizace i dalšímu problému – odsun německého obyvatelstva z nové republiky. Při odsunu se nezohledňovalo to, že členové Svědků Jehovových se nepodíleli na válečných snahách tehdejších okupantů, a byli odsunuti také. Již v roce 1945 byla obnovena

⁸⁰ *Veselte se národové*, s. 23.

⁸¹ B. Martinek: *Náboženská společnost a stát*, s. 19 – 20.

⁸² W. Wette: *Wehrmacht: obrazy nepřítele, vyhlazovací válka a legendy*, s. 148.

organizace v podobě dvou spolků – Mezinárodní sdružení badatelů bible, československé větve a Biblická traktátní společnost Strážná věž, československé větve, obě se sídlem v Praze. Do čela prvního spolku byl ustanoven Josef Valenta a již zmínění Bohumil Müller a František Kapinus, který zastal funkci pokladníka, a zapisovatel Konstantin Paukert. Do čela druhého spolku byli postaveni František Kapinus a Josef Valenta, funkci zapisovatele zastával Karel Müller. Všichni tito Svědci byli za války pro své přesvědčení vězněni.⁸³

Do Února (1948) probíhal ze strany státu jakýsi sběr informací o celé organizaci, zejména kvůli státní nedůvěře ke komukoli s odlišným světonázorem. Nutno podotknout, že tyto informace sbíralo samotné ministerstvo vnitra, které nebralo ohled na informace získané z období první republiky. Díky odklonu myšlení doleva příliš nenapomohl ani fakt, že organizace má sídlo ve Spojených státech. Na Svědky byli nasazováni informátoři, kteří nebyli vzdělaní ve věcech náboženství, a tak se objevovaly mnohdy fantaskní informace těchto udavačů. V roce 1947 proběhl v Brně kongres Svědků Jehovových, jehož se zúčastnil i tehdejší prezident organizace Knorr a jiní představitelé.⁸⁴

Po Únoru bylo úmyslem komunistické vlády zničit celou organizaci Svědků Jehovových. Tímto okamžikem začalo pronásledování představitelů hnutí, domovní prohlídky a zatýkání.⁸⁵ Dokonce od května onoho roku měly úřadovny StB seznamy Svědků Jehovových, u kterých měly být domovní prohlídky provedeny.⁸⁶

2.2.2 Ilegalita

Většina představitelů organizace byla od listopadu 1948 zatýkána, v jejich bytech byly provedeny domovní prohlídky. Vyšetřovatelé zabavovali nejen tiskoviny, ale rovněž i rozmnožovací techniku a peníze. Obžalovaní byli obviněni z toho, že pod rouškou náboženské společnosti organizovali odboj proti státu a předávali informace Západu (zprávy o počtu hodin strávených v kazatelské službě nebo interní literaturu). Ačkoli pro

⁸³ B. Martinek: *Náboženská společnost a stát*, s. 21 – 22.

⁸⁴ Tamtéž, s. 22 – 23.

⁸⁵ S. Hodouš: *Křížovatka náboženství, církvi a sekt na Holešovsku*, s. 64.

⁸⁶ B. Martinek: *Náboženská společnost a stát*, s. 24.

nedostatek důkazů byl případ uzavřen, nebyli obžalovaní propuštěni, nýbrž převezeni do táborů nucených prací, odkud byli propuštěni v roce 1950. Svědkové na svobodě se stáhli do pozadí a působili v undergroundu – scházeli se po bytech v malých skupinách.⁸⁷

V roce 1952 začala velká akce s cílem uspořádat veřejný soudní proces, během něhož by byla ukázána lidu nepřátelská činnost Svědků Jehovových vůči státu. Bylo zatčeno 111 osob, provedeno 850 domovních prohlídek a pokračovalo se v zabavování literatury. Z původního plánu veřejného procesu však sešlo, a tak byl proveden proces tajný (1953). Verdikty soudu byly, krom propadnutí majetku státu a ztráty čestných občanských práv, povětšinou nepodmíněné žaláře. Například Bohumil Müller si vysloužil odnětí svobody v trvání 18 let. Těchto procesů následovalo více – povětšinou s menším množstvím obžalovaných, avšak s tresty v rozsahu od 1,5 do 18 let vězení. Délka trestu závisela především na agilnosti tehdejších vyšetřovatelů, kdy po brutálních výsleších mnozí udali jména dalších lidí. Mnoho Svědků skončilo v uranových dolech.⁸⁸

Ani tyto procesy však neznamenaly konec pro organizaci Svědků Jehovových. Hned po zatčení prvního i druhého vedení, bylo ustanoveno vedení další. Tentokrát pod Vladimírem Matejkou. Po zatčení některého Svědka ve funkci byl na jeho místě ustanoven někdo jiný a po něm další a další. Nebylo v silách StB pochyťat všechny Svědky, a navíc práci komplikovalo to, že s každou další represí vůči organizaci se Svědkové uchýlovali do stále hlubší ilegality.⁸⁹ Svědkové si tak museli zvykat na neustálé sledování ze strany státu, jejich tajná shromáždění po bytech se stala součástí jejich životů a naplno se rozjelo ilegální tištění publikací sloužících pro studium. Tuto problematiku popisuje ve své knize *Byl jsem manažerem ilegální továrny* Herbert Adamy. Popisuje celou strukturu undergroundové tiskařské činnosti sloužící jen pro účely organizace Svědků Jehovových nebo praktiky zastírání této činnosti. Zmiňuje například objednávky rozmnožovacích strojů z Maďarska a jejich tajné převozy do Československa – mnohdy více či méně zábavné. V důsledku však velmi ponižující.⁹⁰

⁸⁷ B. Martinek: *Náboženská společnost a stát*, s. 27 – 28.

⁸⁸ Tamtéž, s. 28 – 31.

⁸⁹ Tamtéž, s. 34.

⁹⁰ Pozn.: Například hovoří o převozu rozmnožovacího stroje ve vozíku, který byl naplněn bramborami. Viz H. Adamy: *Byl jsem manažerem ilegální továrny*, s. 66.

Martinek zmiňuje ve své knize rovněž praktiky o podivných vztazích mezi některými Svědky Jehovovými a příslušníky StB, kteří po zjištění, že organizaci nejsou schopni zničit zvenčí, přesunuli se do vnitřku organizace. Tento proces je příznačný pro mnohé případy z minulého režimu. Oni informátoři a špiclové s podivnými přezdívkami nebyli nikterak výjimečným fenoménem oné doby. Výsledkem této „spolupráce“ bylo zmírnění útlaku ze strany státu a relativní klid (ve srovnání s 50. lety, kdy Svědkové zažívali největší teror) výměnou za určitou kontrolu organizace ze strany státu.

Z tohoto můžeme odvodit, že StB byla nucena změnit taktiku v boji proti Svědkům Jehovovým z toho důvodu, že jejich spontánní aktivity nebylo možné předvídat nebo jakýmkoli způsobem kontrolovat. Stát sice měl o undergroundu povědomí, ale neměl nad ním kontrolu. Z toho důvodu musel stát vymezit hranici mezi vlastní informovaností a kontrolou – jak již bylo řečeno, tak především prostřednictvím spolupráce některých členů.

Co se počtu Svědků týče, tak po uvěznění představitelů jejich počet ke všemu překvapení rostl a do poloviny 60. let můžeme hovořit o příslušnících v řádech tisíců. Poslední údaj před rozdělením Československa, tedy již z demokratické země, hovoří o necelých 25 tisících členech organizace.⁹¹

2.2.3 Odmítání vojenské služby

Zatím jsme došli do bodu, kdy Svědkové Jehovovi jsou víceméně ušetřeni státní perzekuce, avšak stále působí v ilegalitě. Situace se od 50. let výrazně změnila, avšak existuje jeden určitě fenomén natolik příznačný pro Svědky Jehovovi – vojenská služba, respektive její odmítání. Je nutné zmínit, že základní vojenská služba (dále jen ZVS) byla zrušena na našem území až roku 2004 a od roku 2005 tak disponujeme armádou profesionální, případně dobrovolnými aktivními zálohami.

Jak jsme si již naznačili, stát evidoval již ve 20. letech minulého století Svědky Jehovovi (tehdy ještě Badatele Bible) jako uskupení, které se vyhýbá vojenské službě. Představitelem první kauzy odmítnutí vojenské povinnosti na našem území byl Martin Boor, který byl zařazen ke 39. pěšímu pluku v Petržalce, kde odmítl cvičit s puškou, čistit

⁹¹ J. Stříbrný: *Růst, nebo krize?*, s. 92.

zbraň i složit vojenskou přísahu, za což byl potrestán dvouletým vězením. V meziválečném období řešil stát podobné případy tzv. náhradní vojenskou službou. Tato služba spočívala například v hospodářských činnostech v rámci armády.⁹² Nutno podotknout, že toto se netýkalo pouze Svědků Jehovových, ale všech lidí, kteří odmítali sloužit v armádě na základě svého přesvědčení. Velmi známým příkladem z období první republiky je Přemysl Pitter. V této době dokonce Masaryk uzavřel dohodu s ministrem obrany, že Masaryk nebude osobně jednat s odpírači výměnou za to, že se s nimi bude v armádě zacházet citlivě.⁹³

Svědkové Jehovovi odmítají nejen ZVS, ale rovněž i účast v konfliktech (v případě mobilizace) i vlastnění zbraní, jak vyplývá z jejich chápání následujících biblických veršů:

I překují své meče na radlice, svá kopí na vinařské nože. Pronárod nepozdvihne meč proti pronárodu, nebudou se již cvičit v boji.

Izajáš 2:4

Ježíš mu řekl: „Vrať svůj meč na jeho místo; všichni, kdo se chápou meče, mečem zajdou.

Matouš 26:52

Nutno však podotknout, že Svědkové neprotestují proti vojenským akcím a ani nebrání jiným lidem ve službě v ozbrojených složkách.⁹⁴

Prokop Remeš ve své knize *Svědkové Jehovovi, nebo Bible?* argumentuje biblickým citátem z 1. knihy Makabejské:

Je lépe zemřít v boji než se dívat na neštěstí našeho lidu a svatyně.

1. kniha Makabejská 3:59

Jasně přitom dodává, že „Na jedné straně odmítá zlé a svévolné boje izraelských a judských králů, které nemohly skončit jinak než zánikem obou království. Na straně

⁹² P. Blažek: *A nepozdvihne meč...*, s. 26 – 28.

⁹³ P. Kosatík: *Sám proti zlu*, s. 103.

⁹⁴ Svědkové Jehovovi: *Proč svědkové Jehovovi odmítají válčit?* [online]

druhé však ospravedlňuje zápasy, v nichž šlo o fyzické bytí či nebytí Izraelského národa. Takové války skutečně byly nazývány „svaté války Hospodinovy“. – 1 Sam 18, 17: 25, 28.“⁹⁵ Nutno však podotknout, že toto je polemika Prokopa Remeše a je zde uvedena jako modelový příklad.

Smyslem tohoto biblického exkurzu není posuzovat správnost či nesprávnost jednoho či druhého tvrzení, jen ukázat obě strany mince. Následující kratší pasáž se bude spíše věnovat praktickým důsledkům nenastoupení ZVS.

Během minulého režimu neexistovalo mnoho oficiálních alternativ garantovaných státem.⁹⁶ Existovala však jedna specifická činnost, kterou stát uznával jako absolvování vojenské služby a po jejím vykonání byl člověk poslán do zálohy. Byly to šachty. Z důvodu dlouhodobého nedostatku horníků především v uhelných dolech, mohli lidé pracovat místo ZVS v těchto zařízeních. Nutno však dodat, že „šachta“ byla druhá alternativa – tou první bylo vězení.⁹⁷

Je nutné uvažovat o absolvování ZVS nebo nějaké alternativy jako o socializačním nástroji státu, který si dal za cíl ideologicky působit na své členy. Kromě vojny to byly i různé spolky se státní podporou – například Pionýr.

Zásadní zlepšení pro ty, kdo odmítali nastoupit z jakýchkoli důvodů službu ve zbraní, přišlo na počátku 90. let, po sametové revoluci. Zasloužil se o to především zákon č. 18/1992 Sb. (Zákon o civilní službě), který deklaroval možnost pro takového člověka odsloužit si „vojnu“ v jiných zařízeních (například ve zdravotnictví). Nutno zdůraznit, že civilní služba byla o polovinu delší než ZVS (3 roky).⁹⁸

Tato situace pokračovala až do zmíněného roku 2004, kdy byla ZVS zrušena a ustanovena profesionální Armáda České republiky.

⁹⁵ P. Remeš: *Svědkové Jehovovi, nebo Bible?*, s. 69.

⁹⁶ Pozn. Existovala tzv. náhradní vojenská služba, mnohdy zkrácená i na „pouhých“ 5 měsíců. Viz P. Tomek: *Vojna nebyla kojná, ale šlo ji přežít* [online]

⁹⁷ P. Blažek: *A nepozdvihne meč...*, s. 20 – 22.

⁹⁸ Anon: *Zákon o civilní službě* [online]

2.3 Svědkové Jehovovi po sametové revoluci

V roce 1993 získali Svědkové Jehovovi status registrované náboženské společnosti s názvem Náboženská společnost Svědkové Jehovovi. Zdeněk Vojtíšek uvádí, že získání tohoto statutu bylo doprovázeno velkou kontroverzí. Svědkové Jehovovi totiž v registračním řízení popřeli své učení s cílem oklamat registrující orgán, tedy ministerstvo kultury.⁹⁹ Stanislav Hodouš konkrétně jmenuje popření transfúze krve a odmítání vojenské služby.¹⁰⁰

Jak Martinek dokládá, Svědkům Jehovovým byly ministerstvem kultury položeny tři otázky. V první otázce se ministerstvo ptalo, zda člen svědků Jehovových je ochoten poskytnout svému nezletilému dítěti transfúzi v takovém případě, že její neposkytnutí by mohlo způsobit poškození zdraví nebo smrt. Druhá i třetí otázka se týkala vojenské služby. Konkrétně, jestli organizace učí své členy, aby nenastoupili vojenskou službu nebo náhradní službu tak, jak je uvedeno v zákoně. A jestli učí organizace, že její člen nesmí nastoupit ani civilní službu. Po poradě přípravného sboru s právníky z brooklynského vedení odpověděl tento sbor nepravdivě – tedy, že organizace nic z toho nevyklučuje. Nutno dodat, že zde byla snaha odůvodnit tuto odpověď pseudoargumenty, které však byly vyvráceny vlastní literaturou. Ačkoli organizace naoko připouštěla civilní službu svých členů, tak ti, kteří se rozhodli podle svého svědomí nastoupit do služby, byli z organizace vyloučeni. Rozčarování na sebe nenechalo dlouho čekat a organizace začala ztrácet své členy a umožnila tak vznik různých náboženských klik své vlastní věrouky (například Společnost pravověrných svědků Jehovových v Havířově).¹⁰¹

Svědkové Jehovovi od 90. let byly terčem veřejnosti kvůli jejich dogmatismu a praktikám, které jsou lidem dodnes cizí. Zejména prosluli mezi veřejností misiemi ode dveří ke dveřím, stánky na veřejných prostranstvích a jejich kategorizací z 90. let, ze které se nedokážeme vymanit a podvědomě vnímáme celou společnost jako sektu. Jejich stranění se společnosti napovídá tomu, že právě od 90. let se neudálo příliš významných událostí.

Od roku 2010 nabyla náboženská společnosti právo uzavírat sňatky, vyučovat náboženství na základních školách atp. – bohužel opět kvůli kličce. Svědkové Jehovovi

⁹⁹ Z. Vojtíšek: *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice*, s. 99.

¹⁰⁰ S. Hodouš: *Český armagedon*, s. 17.

¹⁰¹ B. Martinek: *Náboženská společnost a stát*, s. 55.

nemají a neuznávají duchovenstvo nebo úřad, ale náš právní řád tyto pojmy vyžaduje pro udělení povolení k některým úkonům. Proto byl změněn základní dokument, kde se tyto pojmy již vyskytovaly.¹⁰²

Je důležité si uvědomit, že v našem právním pojetí existují na rovině církve a náboženské společnosti. Svědkové Jehovovi jsou náboženskou společností a jako takoví mají nárok na státní dotace. Tohoto práva však Svědkové Jehovovi nevyužívají. Na toto téma jsem vedl několik debat, ze kterých vyplývá, že podle jejich pojetí má být organizace financována ze strany svých členů. Za zmínku také stojí smutek českých Svědků Jehovových v roce 2017, kdy byla organizace zakázána v Ruské federaci.

Počet Svědků Jehovových dlouhodobě stagnuje. V roce 1999 byl počet jejich členů kolem 16 tisíc a k tomuto roku (2020) oficiální stránky organizace uvádějí počet 15471. Celkem má dnes organizace v České republice 213 sborů.¹⁰³

¹⁰² Ministerstvo kultury ČR: *Rejstřík registrovaných církví a náboženských společností* [online]

¹⁰³ Svědkové Jehovovi: *Svědkové Jehovovi na celém světě – Česká republika* [online]

3. Misie u Svědků Jehovových

Tento fenomén je velmi příznačný pro Svědky Jehovovi. Jistě každý z nás měl co dočinění s návštěvou od některých členů tohoto společenství, kdy zazvonili u dveří v tu nejméně vhodnou dobu. Je důležité si uvědomit, že toto není jediný způsob potenciálního získání nového člena do společenství. Kromě zvěstování dobré zprávy od domu k domu existuje také proces, kdy členové Svědků Jehovových pořádají na veřejnosti debaty s kolemjdoucími. Obvykle k tomu využívají pojízdné stojany s jejich publikacemi. Z mé zkušenosti vím, že mají s sebou i mnoho cizojazyčných publikací, o které se vždy rádi podělí v případě zájmu.

Tyto dva procesy jsou v naší zemi záležitostí posledních 30 let, jelikož na předchozích stránkách jsem jasně nastínil situaci církve v ilegalitě za dob minulého režimu.

Po několika rozhovorech napříč mnoha lety jsem dospěl k názoru, že cíl misí není takový, že je nezbytně nutné získat nového člena do společenství, ale hlásat dobrou zprávu o příchodu Ježíše Krista na Zemi a ustanovení Božího království na Zemi. Svědkové Jehovovi dávají možnost připojit se k této skupině, která bude participovat na novém království. Potenciální misie se zde pojí s rozměrem zvěstování.

Jako první doložitelnou zmínku o této činnosti spatřujeme v roce 1879, kdy Charles Taze Russell vydal některé své texty a podnikl několik cest, aby mohl hovořit s lidmi mimo své společenství – tedy s lidmi z vnějšku.¹⁰⁴

Existuje několik příkladů z historie. Například manželé Hortonovi, kteří ve 30. letech 20. století sloužili v Austrálii a používali ke sdělení dobré zprávy dodávku s tlapačem. Průkopník Claude Goodman sloužící v Indii používal ke kázání automobil se zvukovými nahrávkami, se kterým objížděl tržiště a parky. Nebo příběh o jistých bratřích z Libanonu, kteří stáli se svým vozem na kopci a do údolí se nesl zvuk nahraných přednášek ze zvukové aparatury. Když se začal srocovat dav, údajně vstal místní kněz od oběda a křičel na bratry, aby svého jednání zanechali. Toho si všimli lidé, kteří si chtěli kázání vyslechnout, a tak „...kněze popadli, odnesli ho zpátky domů a posadili ho zase ke stolu.“¹⁰⁵

¹⁰⁴ Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 404.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 566.

Shrneme si několik základních dokladů toho, proč Svědkové Jehovovi provozují tuto evangelizační činnost. Základním pramenem argumentace je pochopitelně Bible, kterou organizace chápe doslovně.

„Když přijdete do některého města nebo vesnice, vyptejte se, kdo z nich je toho hoden; u někoho zůstaňte, dokud nebudete odcházet. Když vstoupíte do domu, řekněte: „Pokoj vám.“ A budou-li toho hodni, ať na ně přijde váš pokoj. Nebudou-li toho hodni, ať se váš pokoj vrátí k vám. A když vás někdo nepřijme a nebude chtít slyšet vaše slova, vyjděte ven z toho domu a setřeste prach svých nohou.“

Matouš 10:11 – 14

„Dále učili den co den v chrámě i po domech s hlásali evangelium, že Ježíš je Mesiáš.“

Skutky 5:42

„Víte, že jsem vám nezamlčel nic, co by vám bylo k prospěchu; všechno jsem vám řekl, když vás učil ve shromáždění i v rodinách.“

Skutky 20:20

„A uložil nám, abychom kázali lidu a dosvědčovali, že je to on, koho Bůh ustanovil za soudce živých i mrtvých.“

Skutky 10:42

Z těchto veršů (citováno z ČEP) vyplývá mnohé. První dva se věnují hlásání dobré zprávy po domácnostech tak, jak je ukázáno v Novém zákoně. Druhé dvě se věnují právě kázání na veřejnosti tak, jak je popsáno například u Kázání na hoře, kdy Ježíš hovořil k zástupům. Z hlediska motivace Svědkové Jehovovi tedy konají svoji činnost výlučně na základě biblických veršů.

Dalším nástrojem šíření učení je jakýsi mezistupeň. Pokud člověk otevře misionářům dveře a promluví si s nimi, tak může nabýt dojmu, že je třeba další studium Bible, a proto má možnost si je pozvat k sobě domů na další pokračování ve studiu. Nebo ve druhém případě člověk pouze narazí na leták, či jiný propagační materiál, kde stojí zmínka o tom, že je možnost domácího studie Bible – zdarma.

Takové studium Bible probíhá následovně – člověk kontaktuje přes online formulář Svědky Jehovovi, kde sdělí své bydliště, datum a čas, kdy bude k zastížení a následně se k němu skutečně Svědkové dostaví. Člověk si vybere téma, kterému by se chtěl věnovat, a to začnou spolu probírat – nejčastěji v podobě dialogu a za neustálého citování biblických veršů, čehož jsem byl svědkem. Pro řadu lidí by takovéto studium mohlo znamenat určitou formu následné recipacity, avšak úkolem tohoto studia rozhodně není konvertovat toho, kdo si studium objednal. Spíše jej seznámit s naukou a zodpovědět otázky, které si připravil.¹⁰⁶

Již zmíněný Vojtěch Engelhart, který vytvořil polemický spis o Svědcích Jehovových, se vyjádřil k tomuto fenoménu domácího studia Bible. „*Jsou to však právě tyto drobné věci, na které při svých propagačních návštěvách nejčastěji narážejí, aby tak nepřipraveného posluchače zviklali v jeho náboženské praxi a tak aby ho pomalu připravili o jeho přesvědčení.*“¹⁰⁷

Během svých diskuzí se Svědky Jehovovými a prostřednictvím četných návštěv se mi podařilo získat několik interních materiálů – jeden z nich – *Organizovaně sloužíme Jehovovi* se týká právě technik zvěstování dobré zprávy a i následných postupů se zájemci o vstup do společenství.

V této knize Svědkové Jehovovi jasně uvádějí, že metoda zvěstování od domu k domu se ukázala jako nejúspěšnější metoda získávání nových členů, která funguje stejně dobře jak dnes, tak i za působení Ježíše Krista a apoštolů. Právě apoštolové, respektive apoštol Pavel hovořil o vyučování lidí v jejich domovech.¹⁰⁸

Zajímavý je jistě poznatek o vnitřní organizaci pochůzek od domu k domu. Tato služba se koná převážně o víkendech, ale i ve dnech pracovních a to tak, že lidé, co službu provádějí zjistili, že v odpoledních a večerních hodinách jsou lidé přístupnější než dopoledne. Toto se děje rovněž z důvodu, že v některých oblastech není možné zastihnout dopoledne lidi doma. Jak již bylo řečeno u příkladů z historie, zvěstování dobré zprávy je dobré dělat nejen po domácnostech, ale zároveň v místech, kde dochází k velké koncentraci lidí – výslovně jsou to parky, zastávky, nádraží, firmy, obchodní centra atd. Toto vše převážně prostřednictvím pojízdných vozíků s propagačními materiály. „*Možná zjistíš, že vydávat svědectví lidem na veřejných místech je příjemný způsob, jak svou*

¹⁰⁶ Svědkové Jehovovi: *Jak probíhá studium Bible?* [online]

¹⁰⁷ V. Engelhart: *Kdo jsou Svědci Jehovovi?*, s. 63.

¹⁰⁸ Svědkové Jehovovi: *Organizovaně sloužíme Jehovovi*, s. 81.

službu obohatit.“¹⁰⁹ Zvěstovatel dobré zprávy nemusí být zrovna „ve službě,“ aby konal svoji činnost – je doporučeno hovořit o dobré zprávě s kolegy, spolužáky nebo v dopravních prostředcích se spolucestujícími. Jasně se přitom doporučuje vyhlížet možnost stočit zcela běžný rozhovor k hovoru o dobré zprávě.¹¹⁰

Dalším důležitým bodem je opětovná návštěva těch, co projeví zájem – jasně se píše, že ti, kdo projeví zájem o pravdu, musí být znovu navštíveni, aby s nimi bylo možné dělat pokroky a udělat z nich zralé křesťany. Tato návštěva má také svá pravidla. Vést krátký dialog na ulici nebo ve dveřích je jednoduché, ale hovořit delší čas o biblických tématech je obtížnější. Proto je nutné dát člověku nějakou publikaci a na schůzce diskutovat o některém tématu z ní. Nebo je možnost přizvat zkušenějšího zvěstovatele. Když takový člověk opět projeví zájem o studium, je mu navržena možnost dalších schůzek – takový proces je uskutečněn v rádech týdnů až několika let. Cílem tohoto procesu je připravit takového člověka na křest.¹¹¹ V tomto bodě se obrazně řečeno „láme chleba“ – je možno studovat bezplatně a bez závazku toho, aby se z člověka stal člen společnosti, ale v případě projevení zájmu o vstup je k takovému člověku přistupováno jako k potenciálnímu konvertitovi.

V další publikaci vydané Svědky Jehovými se hovoří o tom, že sice miliony lidí studovaly Bibli se Svědky, ale v okamžiku, kdy poznaly vysoké normy, které v této organizaci platí, tak ztratily svůj zájem o připojení.¹¹²

3.1 Proces konverze

Aktuálně se nacházíme ve stavu, kdy člověk projevil zájem o křest, studuje se Svědky Jehovými Bibli a připravuje se na své další kroky – je to jakýsi modelový příklad ideální situace završený křtem.

V roce 1956 bylo na Zlatém pobřeží (dnešní Ghana) zjištěno, že mnoho nově pokřtěných Svědků nemá vybudovanou dostatečně pevnou víru, a proto tamější starší dostali za úkol tuto situaci prověřit. Starší probrali s uchazeči o křest biblické otázky a

¹⁰⁹ Svědkové Jehovovi: *Organizovaně sloužíme Jehovovi*, s. 82 – 84.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 89.

¹¹¹ Tamtéž, s. 84 – 85.

¹¹² Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 186.

zkoumali, zda jejich životy jsou v souladu s požadovanými normami. Od této doby se obdobný postup praktikuje po celém světě, aby byl uchazeč plně připraven na svůj další život.¹¹³

Zpět k našemu modelovému příkladu. Pro člověka, který vede zájemce ke křtu platí některá doporučení z již zmíněné publikace *Organizovaně sloužíme Jehovovi*. Je vhodné, aby takový člověk přivedl zájemce na shromáždění, vysvětlil mu, jak organizace pracuje, kde se berou publikace, představil jej bratrům a sestrám ve sboru nebo jej přivedl na krajský či regionální sjezd. Velkým usnadněním této práce – a to si Svědkové Jehovovi uvědomují, je internet. Veškeré publikace jsou dostupné online a jsou přeloženy do nepřeberného množství jazyků,¹¹⁴ a tudíž mohou pracovat celosvětově. Jelikož je tato kniha již druhým vydáním (2016), tak je v ní doporučení chytrých telefonů a tabletů.¹¹⁵

Po nějaké době, kdy uchazeč projevuje stále zájem stát se členem společenství, nastává samotný proces konverze vrcholící křtem. Avšak získání křtu předchází rozprava se sborovými staršími, kteří s takovým člověkem vedou rozhovor, aby si byli jisti o připravenosti nového člena. Tento rozhovor je rozdělen do tří částí: *Základní biblické nauky*, *Jehovovy spravedlivé požadavky* a *Jehovovo uspořádání*. Soubor otázek se jmenuje *Otázky pro ty, kdo chtějí být pokřtění* a je složen celkem ze 103 dotazů.

Základní biblické nauky se týkají základních znalostí Bible a jejich aplikace do života. Namátkou vyberu některé zajímavé dotazy: Kdo je pravý Bůh?, Proč je důležité, abychom Boží osobní jméno používali při uctívání? Kdo je Ježíš Kristus? Proč Ježíš přišel na zem? Co je Boží království? Co se s člověkem stane, když zemře? Jakou naději má většina lidstva?¹¹⁶ Na základě znalosti odpovědí na tyto otázky musí zájemce o křest přizpůsobit svůj život, aby mohl vstoupit společenství.

Jehovovy spravedlivé požadavky slouží k vedení řádného života ve společnosti Svědků Jehovových v souladu s Božím řádem. Jedná se hlavně o praktické otázky typu: Co je křesťanským měřítkem pro manželství? Co Bible říká o manželské rozluce? Jak by se měli křesťané dívat na nedostatky spoluvěřících? Proč nesmíme lhát? Jaký názor mají křesťané na opilství? Jaký postoj k účasti na politických záležitostech světa měl Ježíš?

¹¹³ Svědkové Jehovovi: *Hlasatelé Božího království*, s. 479.

¹¹⁴ Pozn.: Aktuálně je to 1021 jazyků.

¹¹⁵ Svědkové Jehovovi: *Organizovaně sloužíme Jehovovi*, s. 87 – 88.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 170 – 183.

Podle čeho se můžeš rozhodnout, zda by ses měl zúčastnit oslav, které jsou obecně rozšířené v tvém okolí? ¹¹⁷

Jehovovo uspořádání se věnuje praktickým otázkám týkajících se sboru a chování se v něm: „*Když jsi ve studiu dospěl tak daleko, určitě si přeješ se Jehovovi podřízovat a najít v jeho organizaci své místo.*“ ¹¹⁸ Jsou to otázky jako: Kdo je podle Bible hlavou vdané ženy? Jak by měla křesťanka vnímat svou podřízenost vůči manželovi, pokud je manžel nevěřící? Proč musí křesťan platit všechny daně a poplatky stanovené zákonem? Jak členové sboru dávají najevo, že se podřizují Kristovu vedení? Proč bys svou odpovědnost oznamovat dobrou zprávu měl brát vážně? Proč Svědkové Jehovovi křtí ve vodě ty, kdo přijímají křesťanskou víru? ¹¹⁹

Po úspěšném zvládnutí rozhovoru nad těmito tématy dostane uchazeč povolení přijmout křest. Svědkové Jehovovi nekřtí ve svých sborech, ale vždy na sjezdech, tudíž uchazeč musí ještě čekat. Z mých zkušeností se Svědky Jehovovými mohu zmínit, že v době ilegality probíhaly křty například doma ve vaně.

Když se uchazeč (obvykle je jich více z různých sborů) dostane na některý ze sjezdů, nastává chvíle křtu. Osobně jsem křest Svědků nikdy neviděl naživo, ale z vyprávění i nahrávek vypadá následovně – skupina křtěnců se shromáždí do řady vedle sebe a řečník před nimi jim nahlas položí následující otázky:

1. Činil jsi na základě oběti Ježíše Krista pokání ze svých hříchů a zasvětil ses Jehovovi, aby konal jeho vůli?
2. Uvědomuješ si, že svým zasvěcením se Bohu a křtem dáváš veřejně najevo, že se stáváš Svědkem Jehovovým a že se připojuješ k organizaci, kterou Bůh vede svým duchem? ¹²⁰

Po kladných odpovědích následuje samotný akt křtu, kdy je postupně každý z uchazečů ponořen do vody (obvykle do jakéhosi bazénku). Tímto aktem člověk dovrší svou cestu a stává se členem organizace Svědků Jehovových.

¹¹⁷ Svědkové Jehovovi: *Organizovaně sloužíme Jehovovi*, s. 184 – 197.

¹¹⁸ Tamtéž, s. 185.

¹¹⁹ Tamtéž, s. 198 – 208.

¹²⁰ Tamtéž, s. 209.

3.2 Základní pojmy

Pro pochopení misijní aktivity je nutné osvětlit některé pojmy týkající se tohoto fenoménu. Svědkové Jehovovi mají totiž jasně dané struktury svého společenství – všechny mají své zakotvení právě v Bibli. Je však důležité si uvědomit, že na díle hlásání dobré zprávy se podílí drtivá většina řadových členů, a tudíž to není výlučná činnost jen některých členů.

Jak již bylo nastíněno v kapitole o světové historii Svědků Jehovových, tak vybraní členové odcházejí do kazatelských kurzů, kde se intenzivně učí správně vést shromáždění a provádět misijní činnost napříč územím svého sboru. K získání statutu průkopníka slouží tzv. Průkopnická škola. Jedná se o vnitřní strukturu organizace Svědků Jehovových, která poskytuje dvouměsíční kurz za účelem, aby se úspěšní absolventi mohli odstěhovat na určené místo, kde budou pro zvěstování více užiteční.¹²¹ Status průkopníka má několik kategorií – existuje pomocný průkopník (řadový člen trávící v kazatelské službě 30 – 50 hodin měsíčně, nemusí projít kurzem), pravidelný průkopník (tráví ve službě 70 hodin měsíčně, obvykle pracuje na částečný úvazek) a zvláštní průkopník (130 hodin služby, obvykle pracuje v oblastech, kde je málo Svědků Jehovových – na odlehlých částech světa).¹²² Všichni členové, kteří provádějí tuto činnost méně jak 30 hodin měsíčně, se nazývají Sboroví zvěstovatelé.¹²³

V každém sboru působí sbor tzv. starších neboli dozorců. Tito lidé jsou jmenováni vedoucím sborem.¹²⁴ Úlohou starších je starat se o sbor, vést shromáždění, pečovat o nově příchozí členy. Tato funkce je neplacená, avšak velmi vážená, neboť s sebou nese řadu povinností, protože starší zodpovídá nejen za celý sbor, ale i za své zaměstnání a svou rodinu. Podmínky pro jmenování člena starším jsou biblické – bezúhonnost, zdravý úsudek, schopnost vyučovat, neměl by pít, hádat se, lhát – veskrze je vše obsaženo v 1. Timoteovi 3:1-16.¹²⁵

Hovořil jsem zde několikrát o dobré zprávě. Tento termín nelze popsat pouze jedním slovem, ale několika biblickými verši.

¹²¹ Svědkové Jehovovi: *Které školy mohou průkopníci navštěvovat?* [online]

¹²² Svědkové Jehovovi: *Kdo je u vás průkopník?* [online]

¹²³ Svědkové Jehovovi: *Organizovaně sloužíme Jehovovi*, s. 98.

¹²⁴ Pozn.: V případě České republiky je to bratislavská pobočka.

¹²⁵ Svědkové Jehovovi: *Co pro sbor dělají starší?* [online]

„Vždyť já dobře vím, co pro vás chci udělat,“ prohlašuje Jehova. „Chci pro vás pokoj, a ne neštěstí, chci vám dát budoucnost a naději.“

Jeremjáš 29:11

„Svrchovaný pán Jehova navždy pohltí smrt a setře slzy z každé tváře. Na celé zemi zbaví svůj lid pohany, protože to řekl sám Jehova.“

Izajáš 25:8

„Nikdo z obyvatel neřekne: „Jsem nemocný.“ Lidu, který v té zemi žije, bude odpuštěno provinění.“

Izajáš 33:24

Tyto verše (citováno z *Překlada nového světa*) popisují onu dobrou zprávu. Můžeme tedy říct, že dobrá zpráva je zřízení Božího království na Zemi, tentokrát však již ve skutečné, viditelné podobě. Toto království bude nastoleno po armagedonské bitvě.

3.3 Praktická část

Praktickou část tvoří dotazník zkoumající úspěšnost misijních snah v získávání nových členů. Byl realizován ve skupině pardubického sboru Svědků Jehovových v různých věkových kategoriích.¹²⁶ Z celé části vyšel nakonec vzorek 50 dotazníků, které vypovídají o několika zásadních věcech. Z důvodu koronavirové krize jsem byl nucen předat dotazníky jednomu ze sborových starších, který dotazníky rozdistribuoval a poté mi je předal.

¹²⁶ Viz Příloha I.

3.3.1 Úvod

Výzkumná otázka tedy zní takto: *Jakou úspěšnost mají misijní snahy v získávání nových členů do společenství?* Zajímá mě tedy především kvantita členů, kteří se do společenství dostali na základě misijních snah nebo vlastních pohnutek především na základě toho, zda si pozvali členy Svědků Jehovových na domácí studium Bible.

Předpokládám, že výsledky budou závislé především na věku dotazovaných. Pro vysvětlení – vycházím z faktu, že před rokem 1989 nebylo možné nejen pro Svědky Jehovovi propagovat veřejně svou víru, tudíž jsem toho názoru, že skuteční konvertité na základě misijních snah budou právě z této éry. Z éry totality, kdy se ke Svědkům Jehovovým dostávali lidé na základě misie na jistotu podle toho, kdo byl kým doporučen. Nemalou část konvertitů bude tvořit generace lidí dospívajících v 90. letech, kdy se v naší zemi manifestovalo mnoho náboženských směrů, avšak ta postupně upadla ve vnímání společnosti jako představitelé sekt, a tudíž počet takových konvertitů bude klesat. Naopak jsem přesvědčen, že drtivá většina mladých lidí (tzn. do 30 let) bude vyrůstat v typicky náboženském prostředí své rodiny.

3.3.2 Vzorek a údaje

Co se vzorku týče, uvedu stručnou charakteristiku. Odpovídalo celkem 26 mužů a 24 žen. Rozmezí věků u mužů bylo od 14 do 81 let, přičemž největší skupina tvořili muži od 40 do 60 let. Skupina žen byla tvořena věkovým spektrem od 20 do 72 let. Zde tvořila majoritu skupina ve věku od 50 do 70 let.

Na otázku *Kdo Vás uvedl do společenství?* odpověděli muži ve 13 případech tak, že je k tomuto dovedla rodina/přátelé, 11 přičetlo snahy misionářům a 2 na základě vlastních pohnutek. V případě žen vychází rodina/přátelé opět na počet 13, misie na 9 a vlastní pohnutky na 2 ženy.

Následují dvě otázky podmíněné předchozí odpovědí označené buď jednou nebo dvěma hvězdičkami. V případě, že na tuto otázku daný člověk odpověděl, ač ho k tomu dotazník nevedl, rozhodl jsem se tyto odpovědi nebrat v potaz z toho důvodu, aby byl zachován řád dotazníku a nedošlo ke zkreslení výsledků. Tyto odpovědi zohledním a popíšu ve vyhodnocení dotazníků.

Otázka *Provádíte Vy osobně misijní činnost?* vytvořila zajímavou situaci, neboť pouze 1 člověk (konkrétně muž) odpověděl záporně. S ní související otázka *Pokud ano, jak často?* tedy již nepočítá s 1 členem, který odpověděl záporně. Celkem 3 muži provádějí misijní činnost denně, 15 týdně, 6 měsíčně a 1 nepravidelně. Ženy na tom byly podobně, jelikož 6 koná misijní činnost denně, 15 týdně a 3 měsíčně.

V případě otázky *Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?* odpovídali muži pocházející z rodinného prostředí v 9 případech kladně a ve 4 záporně, z misijních snah 6 kladně a 5 záporně a na základě vlastních pohnutek 2 kladně. Ženy pocházející z rodinného prostředí měly v 11 případech přátele a ve 2 ne. Z misijních snah bylo 6 kladných odpovědí a 3 záporné. Na základě vlastních pohnutek jsou 2 kladné odpovědi.

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a? Tato otázka způsobila velký rozpor v celkovém počtu dotazníků, neboť většina lidí ji nepochopila. Více toto rozvedu dále.

3.3.3 Vyhodnocení

Srovnáme-li si výsledky příchodu lidí do společenství, tak vidíme, že největší vzorek tvoří lidé, kteří vstoupili na základě rodiny či přátel – je to celkem 26 lidí. Tuto množinu v těsném závěsu předchází skupina lidí získaná na základě misijních snah – celkem 20. Skupina vstupující na základě vlastních pohnutek kontaktující Svědky sama tvořila naprosté minimum – pouhé 4 lidi.

Co se týče lidí získaných na základě misijních snah, vidíme zajímavé případy. Doplnující otázku k této odpovědi zněla *Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?* Muži připisovali této snaze procentuální hodnotu od 50 do 100% – pouze 1 z nich vyjádřil hodnotu 20%. Nicméně aritmetický průměr činí 66,8%. Ženy přičetly snaze misionářů prakticky stejnou hodnotu. Průměrně 65%.

Druhá doplňující otázka, vztažená k vlastním pohnutkám příchodu do společenství, zněla *Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?* Jelikož tento vzorek respondentů byl velmi malý, tak stejně dostáváme dvě zcela rozdílné

hodnoty. Ani jeden ze 2 mužů si nepozval misionáře na domácí studium, nicméně obě ženy ano.

Většina z dotazovaných měla ve společenství přátele ještě před svým uvedením. Celkem to je 36 lidí z 50.

Co se frekventovanosti prováděných misí týče, vychází jako nejpočetnější skupina lidí ta, která tuto činnost koná jednou týdně – celkem 30 lidí. Denně a měsíčně shodně po 9 lidech, 1 člověk nepravidelně a 1 se na této činnosti nepodílí vůbec.

Počty misionářů, se kterými se respondenti setkali, rozvedu dále, ale ze zjištěných odpovědí se mi podařilo určit průměrný počet na základě, že jsem problematické odpovědi (neurčité) vyškrtal na obou stranách, následovně vydělil počtem mužů a žen. Překvapivě se tyto výsledky shodovaly, neboť muži se v průměru setkali s 15 misionáři a ženy s 16.

3.3.4 Shrnutí výsledků

Vysvětlení otázky, s kolika misionáři se dotazovaný setkal, jsem si nechal až do shrnutí z důvodu, že způsobila značné potíže. Pravděpodobně je to zaviněno mojí špatně položenou otázkou, jelikož jsem se setkal s čísly atakující počty tisíců, ale i jednotek. Mnoho odpovědí bylo ve znění: „*mnoho, tisíce, celý stadion, celý sbor, ...*“ Původně bylo zamýšleno zjistit, s kolika misionáři se tito lidé setkali osobně před svým křtem v tom smyslu, že s nimi hovořili o náboženských otázkách. Respondenti toto s největší pravděpodobností pochopili doslovně a započítali vizuální kontakt s misionáři například na sjezdu.

Je otázkou, na kolik byly odpovědi vedené pravdivě nebo zda nedocházelo ke snaze vylepšit pohled na vlastní organizaci. Při vyhodnocování jsem totiž narazil na několik problematických částí. Například jeden muž tvrdící, že jej do společenství uvedli přátelé na konci dotazníku tvrdil, že před svým uvedením žádné přátele ve společenství neměl. Nebo dotazník mladého muže (14 let), který tvrdil, že do společenství jej uvedla rodina a vlastní pohnutky, a přesto přikládá ve svém rozhodnutí 50% úspěšnost misionářům, ačkoli vzápětí tvrdil, že se s žádným před svým uvedením nesetkal.¹²⁷ Také

¹²⁷ Viz Příloha 2.

mladá žena (24 let), která uvedla rodinu/přátele jako ty, kdo ji uvedl do společenství, vzápětí přičítá misijním snahám ve svém rozhodnutí plných 100% a dokonce si pozvala misionáře na domácí studium Bible, ačkoli si nepamatuje, kolik jich v životě potkala.¹²⁸ Smysluplně rovněž nepůsobil dotazník Svědka z bulharské části pardubického sboru – ten uvádí, že do společenství byl uveden na základě misijní snahy, avšak vzápětí jim ve svém rozhodnutí přičítá pouhých 20%.¹²⁹

Rád bych rovněž sdělil, že několik dotazníků se mi vrátilo nevyplněných s vyjádřeními, že dotyčný má obavu z dehonestace jejich organizace. Toto rozhodnutí jsem plně respektoval a takové dotazníky vyřadil stejně jako dotazníky, které nebyly vyplněné celé nebo jejich odpovědi byly natolik neurčité, že je nešlo zařadit do přesných výpočtů.

Z daných výsledků o členech získaných na základě misie a těch, kteří pocházejí z rodinného prostředí vyplývá následující – majoritní skupinou v daném vzorku tvoří lidé, kteří vzešli z rodinného prostředí Svědků Jehovových. Dá se předpokládat, že generace lidí do 40 let, zejména tedy pod 30 let, se narodila přímo do rodiny vyznávající společenství Svědků Jehovových. Starší generace přistoupila do společenství za totality buď formou misie nebo přijala učení na základě sňatku. Mezi dotazníky bylo několik manželských párů (nad 60 let), které uvedly rodinu/přátele jako nástroj vedoucí do společenství v jejich případech. Obecně se dá ale k tomuto vyzorovat, že převážná část lidí nad 60 let uvedla jako formu iniciace právě misionáře. Pravděpodobně z jednoho prostého důvodu – tehdy neměli jinou možnost, jelikož společenství bylo v ilegalitě a působilo pouze v undergroundu – převážně se tak dělo na základě přátelských vztahů s kolegy nebo spolužáky, jak bylo uvedeno v některých dotaznicích.

Mladší generace naopak, jak již bylo řečeno, se rodila přímo do zavedené rodiny Svědků Jehovových a přijala toto učení za své. Často se tedy stává, že samotná rodina tvoří misijní prostředí. Určité procento žen ve věku od 40 do 50 let však bylo získáno do společenství na základě misijních snah.

Toto vše výše řečené potvrzuje moji hypotézu, že významnou úlohu v této otázce bude hrát věk a prostředí minulého režimu.

¹²⁸ Viz Příloha 38.

¹²⁹ Viz Příloha 15.

Po formální stránce mohu tedy konstatovat, že moje výzkumná otázka o úspěšnosti misijních snah má v tomto případě jasnou odpověď. Je to celkem 40% lidí získaných na základě snahy misionářů – toto je velmi vysoké číslo – tvoří skoro polovinu členů společenství. O pouhých 12% méně než počet těch, kteří do společenství přišli na základě rodinných či přátelských vazeb – jedná se tedy o 52% respondentů.

Závěr

Jak již bylo v úvodu nastíněno, pokusil jsem se přiblížit čtenáři kontext, z něhož pocházejí nejen Svědkové Jehovovi, ale i další náboženská uskupení, která přežila zkoušku času a mnohá fungují až dodnes. Právě v této části je, dle mého názoru, velmi přínosná paralela Josepha Smitha a Charlese Russella. Obě postavy totiž pocházely z víceméně stejného prostředí a založily vlastní náboženské skupiny na základě toho, že prošly určitým stádiem pochybností o legitimitě již zavedených náboženství ve Spojených státech.

Současně můžeme spatřit odlišnost americké a evropské religiozity z hlediska historického vývoje. Evropská religiozita, která je natolik podmíněna chápáním centralizace náboženství, především katolického, je diametrálně odlišná od Ameriky, kde církve neusilují o proklamativní politickou moc a dávají přednost především vlastním strukturám než prosazování vlastních zájmů na celou společnost prostřednictvím státu. Toto se děje na základě 2. dodatku upravující právě takové konání.

Další naše kroky vedly k popisu historie organizace Svědků Jehovových. Nastínil jsem jejich počátky spojené s klíčovou postavou Charlese Russella a jeho přijetím apokalyptického vidění světa. Postupný vývoj struktur organizace a její strmé pády po neúspěšných předpovědích konce světa jistě nemohly nezaznít, protože jsou pro organizaci Svědků Jehovových příznačné. Světovou historii organizace do dnešních dnů jsem popsal na několika významných událostech spojených především s tehdejšími prezidenty organizace. Především zlomový bod – vytvoření a následné přijetí teokracie pod taktovkou Josepha Rutherforda.

Nemohla chybět zmínka o tématech, která jsou často probírána médii i laickou veřejností. Tato témata jsem probral dialogickou formou, kdy jsem čerpal z interní literatury Svědků Jehovových a vcelku útočného spisu Vojtěcha Engelharta. Ukázal jsem problém otázky transfúze krve, vnímání kříže coby náboženského symbolu i skutečného nástroje, na němž skončil Ježíš Kristus, odmítání oslav Vánoce, Letnic, Velikonoc i lidských jubileí, otázku zlovyků v podobě konzumace alkoholu a kouření a nakonec jsem naznačil postupný vývoj této relativně mladé organizace, která svou praxi stále upravuje – například v otázce náboženských symbolů.

Dále jsem popsal historii organizace na našem území od první doložitelné přítomnosti některých ze Svědků u nás, tehdy ještě v Rakousku-Uhersku. Ukázal jsem praktický rozdíl vnímání náboženských organizací u nás a v předešlé kapitole ve Spojených státech. Za první republiky můžeme vidět jistou toleranci, i když jsme si mohli všimnout státních ambic posoudit činnost organizace a případného politického pohledu, který však vyšel negativní. Do této bylo vnímání Svědků Jehovových víceméně podobné jako ve Spojených státech, avšak s nástupem nacismu a později i socialismu vidíme zcela jasné zvraty. Snaha nacistů o potlačení organizace, deportace členů do koncentračních táborů a konfiskace majetku byla předzvěstí následného vývoje.

Na části věnované historii Svědků Jehovových za socialismu jsme si ukázali hned několik bodů. Počátky perzekuce po Únoru dovedly organizaci do bodu jako v období války – tedy do undergroundového působení. Zmínil jsem několik vln zatýkání spojené se státním terorem náboženských organizací, nesmyslně vysoké tresty pro věřící a následné přesuny do pracovních táborů. Víceméně v tomto bodě však státní aparát ukázal svou nevšemohoucnost, jelikož si Svědkové Jehovovi zvykli na neustálý dohled a perzekuci tak, že svou undergroundovou činnost dovedli maskovat stále dokonaleji, tudíž StB měla stále méně šancí dohnat některé z nich před soud. Příznačný příběh v tomto bodu představil „manažer ilegální továrny“ Herbert Adamy a jeho popis partyzánských taktik souvisejících s výrobou a distribucí tiskovin pro organizaci. Na tomto příkladě byla zjevná flexibilita Svědků Jehovových vůči restrikcím státního aparátu.

Významnou část práce tvoří i popis odpírání vojenské služby nejen za doby před rokem 1989, ale i následně v 90. letech. Doktrína Svědků Jehovových totiž přísně zakazují nastoupit vojenskou službu nebo být aktérem ozbrojeného konfliktu, tudíž s přihlédnutím na základní vojenskou službu se dostali mnozí členové do právních sporů. Tito lidé tedy byli buď posláni za mříže nebo byli využiti k posílení národního hospodářství jako horníci. Pracovali ve strašných podmínkách, avšak nastoupit na vojnu již nemuseli a byli přesunuti do zálohy. Zlepšení této situace nastalo až v 90. letech Zákonem o civilní službě. Byla to služba beze zbraně, avšak o celý rok delší.

Některé argumenty o odpírání vojenské službě jsem srovnal vedle sebe a představil tak určité názory na základě Prokopa Remeše a samotných Svědků Jehovových. Názor na tuto polemiku překračuje rámec práce.

V 90. letech byla organizace zlegalizována jako registrovaná náboženská společnost. V tomto místě jsem uvedl tehdejší sporné body v procesu získání suverenity pro organizaci prostřednictvím kliček, kdy proklamovali něco jiného, než skutečně činili. Ne však z důvodu možné dehonestace, ale spíše z důvodu faktického.

V poslední kapitole jsem ukázal téma, ke kterému celá práce pomalu směřovala – misie. Zpočátku byl věnován prostor samotným prostředkům v získávání nových členů, tedy zvěstování dobré zprávy od domu k domů a veřejné prezenci členů s pojízdným stojanem. Toto jsou dva tradiční příklady misijních snah Svědků Jehovových. K první metodě jsem doplnil více poznatků především z interní literatury organizace jako jsou rady pro časové rozložení zvěstování dobré zprávy nebo doporučení, jak vést dialog s lidmi, kteří jsou nakloněni debatě o náboženských otázkách i opakovaně, tedy k domácímu studiu Bible. Toto studium bylo rozebráno poměrně detailně i s přihlédnutím k mé osobní zkušenosti, kdy jsem takovéto studium podstoupil z výzkumného hlediska.

Dále jsem se pokusil zakotvit argumentaci takového konání Svědků Jehovových na jejich biblických příkladech citovaných jak z *Českého ekumenického překladu*, tak z *Překladu nového světa*. Zároveň došlo i k popisu některých historických příkladů misijních snah.

Celý popis misijních snah šel k popisu konverze takového člověka, který splnil veškeré tyto náležitosti – tedy modelový příklad vzniklý za ideálních podmínek. Podstatnou část jsem věnoval samotné diskuzi mezi potenciálním konvertitou a staršími. Především samotným otázkám, které jsou pokládány v diskuzi ze stran starších a na základě jejich vyhodnocení je takový člověk uznán jako připravený ke křtu, kterým jsem zakončil svůj popis jako výsledek rodící se ze snahy zvěstovatelů dobré zprávy.

Posledním bodem byla praktická část práce. Věnovala otázce úspěšnosti misijních snah v získávání nových členů do společenství. Na základě dotazníku a vzorku 50 lidí jsem byl schopen prokázat procentuální podíl členů získaných na základě misijních snah a vstup ke Svědkům Jehovovým z prostředí rodiny.

Tyto dva možné vstupy do společenství provázely i doplňující otázky týkající se například misijního prostředku domácího studia Bible, vzájemné přátelství mezi členy a konvertitou nebo o tom, zda dotyčný provádí osobně misijní činnost. Na tyto otázky odpovídali respondenti v rámci očekávání s malými odchylkami a podařilo se mi tak vyjádřit procentuální podíly na jednotlivé otázky.

Jak již bylo řečeno, vyskytlo se několik problému především s tím, že někteří pojali dotazník jako osobní zpověď a mnohdy jsem se setkal se zajímavými odpověďmi, ale i s nevyplněnými dotazníky na základě nedůvěry vůči výzkumu, který byl chápán jako potenciálně dehonestující pro celou organizaci. Rovněž bylo pro mě velkým překvapením fakt, že otázka o počtu misionářů, se kterými se respondenti setkali před uvedením do společenství, byla chápána až mrazivě doslovně, tudíž jsem si vědom, že mohlo dojít ke zkreslení z hlediska metody vyhodnocení odpovědí na tuto otázku. Z výše zmíněných důvodů jsem tak došel k názoru, že budu-li se ještě někdy věnovat podobnému výzkumu, použiji online dotazníky, do kterých nelze přidávat vlastní názory nebo nedovolit respondentovi odeslat dotazník bez zodpovězení všech dotazů, aby tak nemohlo dojít ke zkreslení výsledků.

Nejrozporuplnější dotazníky byly zmíněny především z podezření, že se tito lidé pokusili pravděpodobně představit organizaci nebo konkrétně svou osobu v lepším světle z jejich úhlu pohledu.

Mohu tedy v tomto bodě zopakovat, že moje hypotéza o závislosti příchodu do organizace se potvrdila – je závislá především na věku respondenta a sociálně-politické situaci, kterou vytvořil minulý režim. Pochopitelně však z této množiny někteří vybočují. Naskýtá se však otázka následného vývoje v čase, zda-li se tento model přenese i do následujících generací napříč desetiletími a zda úspěšnost misijních snah bude klesat či naopak stoupat. Mnoho respondentů totiž u více otázek doplňovalo, že k některým úkonům (například ke křtu nebo známosti jiných Svědků před křtem) došlo v době totality. Následující generace nebudou však již mít tuto zkušenost – stejně jako generace pamatující rok 1975, který je tak často omílán kritiky organizace a který je často brán jako jakýsi zlomový rok, kdy docházelo k rozprodeji majetků řadových členů.

Úplným závěrem bych dodal, že cílem této práci není jakýmkoli způsobem dehonestovat organizaci Svědků Jehovových. Doufám, že jsem svou nezájatost na mnoha místech prokázal a dal čtenáři možnost samostatného posouzení některých bodů. Mým cílem bylo ukázat, z jakého prostředí tato organizace vzešla, popsat její první krůčky a následný rozvoj nejen v její rodné zemi, ale i v Česku. Málokdo si je totiž vědom, jak dlouhou historii u nás má tato víceméně mladá náboženská skupina.

Fenomén misie je natolik typický pro organizaci Svědků Jehovových, že jsem mu zasvětil podstatnou část práce. Rovněž jsem na proces utváření misí narazil v popisu

americké religiozity a v aplikaci tohoto postupu do organizace Svědků Jehovových. Přidanou hodnotu této práce vidím především v praktické části, která nám ukázala zajímavá fakta o úspěšnosti snah misionářů a zároveň, že více než prostřednictvím misí se noví členové nabírají především z řad rodin.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

Primární

ADAMY, Herbert. *Byl jsem manažerem ilegální továrny*. Praha: Ostrov, c1999. ISBN 80-86289-03-6.

BLAŽEK, Petr, ed. *A nepozdvihne meč...: odpírání vojenské služby v Československu 1948-1989*. Praha: Academia, 2007. Stíny. ISBN 978-80-200-1558-7.

ENGELHART, Vojtěch. *Kdo jsou Svědci Jehovovi*. 1992.

HODOUŠ, Stanislav. *Český armagedon: vývoj očekávání konce světa v prostředí českých svědků Jehovových*. Prusinovice: vydáno autorem, 2016. ISBN 978-80-260-9513-2.

HODOUŠ, Stanislav. *Křížovatka náboženství, církví a sekt na Holešovsku*. Prusinovice: vydáno autorem, 2019. ISBN 978-80-270-6331-4.

REMEŠ, Prokop. *Svědkové Jehovovi: historický přehled*. Praha: Oliva, 1995. Přednášky, studie a texty. ISBN 80-85942-03-8.

REMEŠ, Prokop. *Svědkové Jehovovi, nebo Bible?; příručka křesťana pro biblické rozhovory se Svědky Jehovovými*. 1. vyd. Praha: Fokus, 1990. ISBN 80-900093-3-6.

RUTHERFORD, Joseph Franklin. *Stvoření*. Strážní Věž biblická a traktální společnost v Magdeburku, 1928.

Svědkové Jehovovi. *Organizovaně sloužíme Jehovovi*. 2016.

Svědkové Jehovovi. *Hlasatelé Božího království*, 1993.

Svědkové Jehovovi. *Poslové živé naděje*, 1997.

Svědkové Jehovovi. *Veselte se národové*. New York, 1946.

Sekundární

Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona. Podle ekumenického vydání z r.1985. Praha: Biblická společnost, 1990.

CERMANOVÁ, Pavlína. *Čechy na konci věků: apokalyptické myšlení a vize husitské doby*. Praha: Argo, 2013. Každodenní život. ISBN 978-80-257-1003-6.

DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra. *Spojené státy americké: společnost a politika*. Praha: Libri, 2002. ISBN 8072771418.

JUERGENSMEYER, Mark. *Teror v mysli boží: globální vzestup náboženského násilí*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2007. Politika a náboženství. ISBN 978-80-7325-109-3.

KOSATÍK, Pavel. *Sám proti zlu: život Přemysla Pittra (1895-1976)*. Praha: Paseka, 2009. ISBN 978-80-7185-971-0.

MARTINEK, Branislav. *Náboženská společnost a stát. Historie Svědků Jehovových v Československu*. Praha, Dingir 2000. ISBN 80-902528-3-4.

MICKLETHWAIT, John a Adrian WOOLDRIDGE. *Bůh se vrací: o tom, jak globální oživení víry mění svět*. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-696-8.

PARTRIDGE, Christopher H. a Zdeněk VOJTÍŠEK, ed. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*. V Praze: Knižní klub, 2006. ISBN 8024216051.

Svaté Písmo – Překlad nového světa. New York: Watchtower Bible and Tract Society. 2002.

VÁCLAVÍK, David. *Proměny americké religiozity*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 9788021065963.

VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál, 2004. ISBN 9788071787983.

WETTE, Wolfram. *Wehrmacht: obrazy nepřítele, vyhlazovací válka a legendy*. Praha: Argo, 2006. Historické myšlení. ISBN 80-7203-814-1.

Internetové zdroje

Anon, rok neveden. *Zákon o civilní službě*. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-18/zneni-19991231>

ČEJKA, Marek, 2016. *Po stopách americké tolerance a nenávisti (I.)*. In: *Dotyk* [online]. [cit. 2020-01-25]. Dostupné z: <https://www.dotyk.cz/publicistika/po-stopach-americke-tolerance-a-nenavisti-1-20161117.html>

Ministerstvo kultury ČR, 2020. *Rejstřík registrovaných církví a náboženských společností*. In: *MKČR.CZ* [online]. [cit. 2020-04-28]. Dostupné z: http://www3.mkcr.cz/cns_internet/CNS/detail_cns.aspx?id_subj=1027&str_zpet=Seznam_cns.aspx

Svědkové Jehovovi, rok neveden. *Co pro sbor dělají starší?*. In: *JW.ORG* [online]. [cit. 2020-05-19]. Dostupné z: <https://www.jw.org/cs/knihovna/knihy/jehovova-vule/sborovi-starsi/>

Svědkové Jehovovi, rok neuveden. *Jak probíhá studium Bible?*. In: *JW.ORG* [online]. [cit. 2020-05-16]. Dostupné z:

<https://www.jw.org/cs/svedkove-jehovovi/caste-otazky/jak-probiha-studium-bible/>

Svědkové Jehovovi, rok neuveden. *Kdo je to průkopník?*. In: *JW.ORG* [online]. [cit. 2020-05-14]. Dostupné z:

<https://www.jw.org/cs/knihovna/knihy/jehovova-vule/prukopnik/>

Svědkové Jehovovi, rok neuveden. *Které školy mohou průkopníci navštěvovat?*. In: *JW.ORG* [online]. [cit. 2020-05-14]. Dostupné z:

<https://www.jw.org/cs/knihovna/knihy/jehovova-vule/skoly-pro-prukopniky/>

Svědkové Jehovovi, rok neuveden. *Proč Svědkové Jehovovi odmítají válčit?* In: *JW.ORG* [online]. [cit. 2019-11-28]. Dostupné z:

<https://www.jw.org/cs/svedkove-jehovovi/caste-otazky/proc-odmitate-valcit/>

Svědkové Jehovovi, rok neuveden. *Svědkové Jehovovi na celém světě – Česká republika*. In: *JW.ORG* [online]. [cit. 2019-12-03]. Dostupné z:

<https://www.jw.org/cs/svedkove-jehovovi/na-celem-svete/CZ/>

Svědkové Jehovovi, rok neuveden. *Zemřel Ježíš na kříži?* In: *JW.ORG* [online]. [cit. 2019-11-28]. Dostupné z:

[https://www.jw.org/cs/co-rika-bible/otazky/zemrel-jezis-nakrizi/#?insight\[search_id\]=5803d2cd-6482-4822-aa48-778846b6edf0&insight\[search_result_index\]=2](https://www.jw.org/cs/co-rika-bible/otazky/zemrel-jezis-nakrizi/#?insight[search_id]=5803d2cd-6482-4822-aa48-778846b6edf0&insight[search_result_index]=2)

TOMEK, Prokop, 2013. *Vojna nebyla kojná, ale šlo ji přežít. Hlavně prací*. In: *Vojenský historický ústav Praha* [online]. [cit. 2020-04-20]. Dostupné z:

<http://www.vhu.cz/vojna-nebyla-kojna-ale-slo-ji-prezit-hlavne-praci/>

Ostatní

Ročenka Svědků Jehovových z roku 2000. New York. 2000.

Státní ústřední archiv Praha.

Strážná věž. Praha. 15. 3. 1993.

Strážná věž. Praha. 15. 8. 2003.

STRÍBRNÝ, Jakoubek. *Růst, nebo krize?* Dingir 12 (3). 2009.

Přílohy

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

*** Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

**** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 1

21

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

74

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

50

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

0

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 2

48

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž Žena

Ve věku: 75 / 43. r. p.

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé Misionář * Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** 70

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a? 80

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano Ne

Pokud ano, jak často?

Denně Týdně Měsíčně Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 3

56

Tento dotazník je zcela anonymní a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 51

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)? - MOJE OSOBNÍ ROZHODNUTÍ

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

NEJEDEN - STUŽBOVAL JSEM ZA ŽIVOT V U ILEGALITĚ

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 4

68

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 38

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)? 0% - ROZHODL JSEM SE SAM

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

10

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 5

43

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 20

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

30%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

↓ 47040

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 6

45

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

10

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** *zvěstovatelů*
75%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?** *zvěstovatele*

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a? *zvěstovatelů* *kráť*

s mnohými (+100)

Provádíte Vy osobně misijní činnost? *každě sobě*

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením? *kráťem*

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 7

101

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

54

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *— Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

60%

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

Sumoha

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 8

42

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

42

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** 100%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a? - 8 misionářů

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 9

41

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 50 a více

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)? 10

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 10

42

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 38

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

30 %

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

57 N040

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 11

34

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

40

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodiča/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

80%

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

hodně

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 12

50

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misii u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 68

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** 40%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 13

10

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

30

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

100

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

HODNĚ

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 14

OSOBNÍ ROZHOVOR S MANŽELY KE
BULHARSKÉ SKUPINĚ PŮSOBÍCÍ V PARDUBICÍCH

Tento dotazník je zcela anonymní a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 45

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

20%

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

HOVNĚ CELÝ SBOR

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

někdy

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 15

19

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

26

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

85

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

100

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 16

16

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 66

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)? 50%

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

40

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 17

OSOBNÍ DOTAZ SE ČLEMEM SBORU
61 PARDUBICE JIH (SBOROVÝ STARŠÍ)

Tento dotazník je zcela anonymní a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

59

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

100%

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

na božalidy cca 10

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 18

33

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misii u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

40 let

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** 50%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a? 3

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne spíš spoluzákladce

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 19

6

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž Žena

Ve věku: 62

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé Misionář* Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu)**

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)? 50%

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

8 - 12
Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano Ne

Pokud ano, jak často?

Denně Týdně Měsíčně Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 20

40

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

81

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

100

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

5-10

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 21

44

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 68

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

zvěstov. sestry z Bratislavy

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

N měm připadeli ca 80% ... zručovali (přísobem) na rúbl. oalkani na b. kexby.

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

nezapomínám na ni, možná se náhodným (šlo to před r. 1978)

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Te'meň
 Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 22

3

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

41

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

50%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

15

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 23

52

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 49

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** 100% jejich info. Rozhodnutí moje

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a? = - 10 tis. členů
- blíže osobně 50 členů

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 24

OSOBNÍ DOTAZ SE ČLEMEM SBORU
PARDUBICE SÍM A SEHO MANŽELKOU
(SBOROVÝ STARŠÍ SIŽ MNOHO LET)

Tento dotazník je zcela anonymní a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

40

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

50-50

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

do 20 členů

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

něco má manželka

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 25

25

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

54

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

50

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

ZVEŠTOVATEL

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 26

62

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misii u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

50

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

50

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

60 - 70

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 27

2

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 49 LET

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

manžel

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** 0%

(bylo to mé vlastní rozhodnutí)

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

2-3 (při domácím studiu Bible)

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

kazatelskou činnost

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

25-30 hod.

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

44

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 37

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

15%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

1 mnohokrát ...

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 29

39

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 69

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

manžel

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

manželi, 1 skupině párů + 4 další

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 30

59

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

*spolužák, která
nešla prokřtěna
jako SS*

Ve věku:

41

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

Barionka D

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

150 +

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 31

46

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misie u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 28

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

10%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 32

44

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

72 / 50 L. v P.

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)? 90

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a? 50

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 33

49

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misii u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 60

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

50%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

Hodně

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 34

40

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 37

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

15

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 35

92

Tento dotazník je zcela anonymní a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

20 let

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

Narodila jsem se do rodiny svědků Jehovových, a rodiče mě k této víře uvedli. Pomohli mi ale i další 'Svědkové', když jsem viděla, *

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

50%

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

od narození do svého věku jsem se setkala s opravdu hodně svědky, netu vyčíslet.

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

návštěvat do týdně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Jak jsou v tomto způsobu života šťastní! Abych se dala pokřtít, musela jsem toto rozhodnutí učinit sama, sama se ujistit že toto je způsob života, který chci vést. Nemohu tedy vybrat pouze jednu možnost - všechny jsou totiž správné.

Děkuji Vám za pomoc!

8

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 25

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

30%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

mnohá

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 37

9

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

24

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

100%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

Nepamatuji si

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 38

41

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

67

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** 100%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a? 5 mnoha

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 39

54

Tento dotazník je **zeela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misie u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

31

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

50 - 60

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 40

63

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

68

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

50 - 50

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

do 20 členů

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 41

1

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)? *100 %*

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

*Velmi mnoho
ale nepočítám here (neapostoly)*

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 42

14

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 65

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** 50%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

40

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 43

82

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

~~Muž~~

Žena

Ve věku: 45 let

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/~~Přátelé~~

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

40%

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

~~Ne~~

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

2

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

~~Ne~~

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

~~Nepravidelně~~

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

~~Ne~~

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 44

5

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

66

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?**

40

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

20

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 45

34

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

41

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?

50%

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

10 - 20

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 46

4

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 60

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** 100%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

6-10

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

POZN.:

Fenomén misíí, význam slova misionář & vztahuje na evangelizační misie v jiných zemích.
Výstižnější je slovo zvěstovatel nebo evangelista, „dobrá zpráva“. Samé slovo evangelium znamená v překladu „DOBŘÍ ZPRAVA.“

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 47

99

Tento dotazník je zcela anonymní a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 50

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)? 90%

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a? 6

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 48

98

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku:

66

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

ZVĚSTOVATEL

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** 75%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Ne

S kolika ZVĚSTOVATEL misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

cca 15

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 49

55

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 51 let

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)? MOJE VLASTNÍ ROZHODNUTÍ

** Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?

Ano

Ne

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

2 MISIONÁŘI

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Ne

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Ne

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 50

35

Tento dotazník je **zcela anonymní** a slouží jako výzkumný materiál do diplomové práce pro popis fenoménu misíí u Svědků Jehovových. Na základě tohoto dotazníku na vzorku 100 respondentů bych rád znázornil procentuální podíl získaných členů na základě misijních snah.

Jste:

Muž

Žena

Ve věku: 67

Kdo Vás uvedl do společenství?

Rodina/Přátelé

Misionář *

Vlastní pohnutky (bez cizího vlivu) **

* **Jak velkou úlohu připisujete snahám misionářů ve Vašem rozhodnutí stát se členem/členkou Svědků Jehovových (%)?** 30%

** **Pozval/a jste si někdy misionáře na domácí studium Bible?**

Ano

Né

S kolika misionáři jste se před uvedením do společenství setkal/a?

asi 4

Provádíte Vy osobně misijní činnost?

Ano

Né

Pokud ano, jak často?

Denně

Týdně

Měsíčně

Nepravidelně

Měl/a jste nějaké přátele ve společenství před Vaším uvedením?

Ano

Né

Děkuji Vám za pomoc!

Příloha 51